

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zemědělská fakulta

**Analýza obchodu papoušků chráněných
konvencí CITES mezi EU a třetími zeměmi**

diplomová práce

Bc. Jiřina Jurdáková

vedoucí práce

doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.

konzultant

RNDr. Ondřej Klouček, Ph.D.

České Budějovice 2012

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně a to pouze na základě vlastního výzkumu a s použitím zdrojů uvedených v citované literatuře.

V Českých Budějovicích, 4. prosince 2012

.....

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG, provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, 4. prosince 2012

.....

Děkuji především mému školiteli doc. RNDr. Ing. Josefu Rajchardovi, Ph.D. za vedení diplomové práce. Mé poděkování patří také konzultantovi RNDr. Ondřejovi Kloučkovi, Ph.D. za poskytnutí potřebných materiálů, pomoc a připomínky k vlastnímu řešení práce.

Taktéž děkuji všem ostatním, kteří mi poskytli užitečné rady pro vypracování této práce.

Souhrn

Tato práce se zabývá mezinárodním obchodem s druhy papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES mezi Evropskou unií a třetími zeměmi. Obchod jsem zpracovala za období od roku 2004 do roku 2010, k čemuž jsem jako hlavní zdroj využila výroční zprávy CITES EU. Základem vyhodnocení je rozdělení obchodu na dovoz a vývoz. V rámci těchto dvou kategorií jsou dále zpracovány početní charakteristiky obchodovaných exemplářů. Na základě analýzy obchodu s papoušky jsou rovněž identifikovány hlavní země dovozu a vývozu, původ a účel dovozu a vývozu exemplářů. Dále jsou statisticky vyhodnoceny trendy obchodu.

Bylo zjištěno, že trend dovozu exemplářů papoušků do EU během zmíněného období klesal, trend v letech 2006-2010 však mírně stoupal. Trend vývozu exemplářů papoušků z EU stoupal.

Klíčová slova: mezinárodní obchod, CITES, papoušci, dovoz, vývoz, ohrožené druhy

Abstract

This thesis deals with international trade in species of parrots covered by CITES convention between European Union and third countries. The trade has been done for 2004-2010, EU annual reports were used as a basic source. Import and export data has been assessed separately. Numbers of traded specimens have been evaluated for both of these two categories. Main countries of import and export, source and purpose of trade were also identified. Subsequently, trends have been statistically analysed.

It was found, that the trend of import of parrots specimens to EU during that period was declining, although the trend between 2006-2010 was slightly increasing. The trend of export of specimens was increasing.

Key words: international trade, CITES, parrots, import, export, endangered species

OBSAH

1.	ÚVOD	9
2.	LITERÁRNÍ PŘEHLED	10
2.1.	Úvod do problematiky	10
2.2.	CITES	10
2.2.1.	CITES VE SVĚTĚ.....	11
2.2.2.	CITES V EU	15
2.2.3.	CITES V ČR	21
2.2.4.	Monitoring obchodu	23
2.3.	Ptáci jako ohrožená skupina	24
3.	METODIKA	28
4.	VÝSLEDKY	30
4.1.	Obchod se všemi živými exempláři CITES ptáků.....	30
4.2.	Obchod se všemi živými exempláři CITES papoušků	31
4.2.1.	Dovoz do EU	31
4.2.2.	Vývoz z EU.....	39
4.3.	Obchod s živými exempláři papoušků z přílohy A.....	46
4.3.1.	Dovoz do EU	46
4.3.2.	Vývoz z EU.....	47
4.4.	Obchod s živými exempláři papoušků z přílohy B.....	48
4.4.1.	Dovoz do EU	48
4.4.2.	Vývoz z EU.....	49
4.5.	Statistické vyhodnocení obchodu	51
4.5.1.	Dovoz do EU	51
4.5.2.	Vývoz z EU.....	52
4.6.	Objem zásilek	53
5.	DISKUSE.....	55
5.1.	Obchod se všemi živými exempláři CITES ptáků.....	55
5.2.	Obchod se všemi živými exempláři CITES papoušků	55
5.2.1.	Dovoz do EU	55
5.2.2.	Vývoz z EU.....	58
5.3.	Obchod se všemi živými exempláři papoušků z přílohy A a B.....	59
5.3.1.	Dovoz do EU	59
5.3.2.	Vývoz z EU.....	60
5.4.	Statistické vyhodnocení obchodu	62
6.	ZÁVĚR	63
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	67
8.	PŘÍLOHY	75

1. ÚVOD

Nadměrné využívání přírody je jednou z příčin ztráty biodiverzity na Zemi. Odchyt či sběr druhů z volné přírody lidmi pro komerční využití je dnes v tomto ohledu na prvních příčkách těsně za ničením přirozeného prostředí zemědělstvím či dřevařským průmyslem a negativním vlivem invazivních nepůvodních druhů. Tato rostoucí poptávka a spotřeba tenčí zásoby přírodních zdrojů na znepokojující míru, přičemž tytéž zdroje tvoří biologickou základnu, na které je lidská společnost závislá. Aby se zamezilo neudržitelnému využívání přírody za účelem obchodního zisku, navrhl Světový svaz ochrany přírody mezinárodní dohodu, která by měla za úkol regulovat obchod s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na mezinárodní úrovni. Touto dohodou se stala úmluva CITES.

Náplní práce je vyhodnocení mezinárodního obchodu s ohroženými druhy papoušků chráněnými úmluvou CITES mezi Evropskou unií a třetími zeměmi v letech 2004-2010. Daný rozbor vychází z údajů publikovaných ve výročních zprávách CITES EU.

Cílem této práce je zodpovězení následujících otázek:

1. Jaké jsou trendy v početnosti dovozu a vývozu?
2. Jaké jsou hlavní země dovozu a vývozu?
3. Jaký je původ obchodovaných exemplářů?
4. Za jakým účelem se s danými exempláři obchoduje?
5. Jaký podíl má Česká republika na celkovém obchodu EU?
6. S jakými druhy se nejvíce obchoduje?
7. Objevily se v obchodu nějaké vzácné druhy?

Tato práce volně navazuje na bakalářskou práci Obchod s ohroženými druhy ptáků chráněných úmluvou CITES na území ČR ve vztahu k třetím zemím.

Takováto analýza obchodu s ohroženými druhy papoušků nebyla dosud v České republice zpracována. Dané výsledky mohou být dále využity kompetentními orgány státní správy CITES pro hodnocení naplňování úmluvy CITES na území EU.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1. Úvod do problematiky

Celosvětový legální obchod s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami byl v roce 2005 odhadován na 21 miliard dolarů (Engler & Parry-Jones, 2007) a rychle se rozšiřuje (Roe, 2008). Každý rok se obchoduje s miliardami živočichů a rostlin a jejich deriváty (Karesh *et al.*, 2005), aby se nasýtily poptávka spotřebitelů po trofejích, jídle, oblečení, dekorativních předmětech, domácích zvířatech a tradiční medicíně (TRAFFIC, 2008). Jen do Spojených států amerických bylo během roku 2000 dovezeno více než 1,48 miliardy živých živočichů pocházejících převážně z volné přírody jihovýchodní Asie (Smith *et al.*, 2009). Rozsah obchodu s volnou přírodou klade značný tlak na biodiverzitu prostřednictvím nadměrného odchyty (Wilcove *et al.*, 1998), přičemž země dovozu riskují zavedení patogenů (Karesh *et al.*, 2005) a invazivních druhů (Vitousek *et al.*, 1996). Jelikož obchod s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami často přesahuje hranice států, je nutnost tento obchod regulovat a postavit ho pod společnou kontrolu všech zemí světa, aby se těmto nežádoucím vlivům zamezilo (CITES Sekretariát, 2012a; Kučera, 2009). A právě v duchu takovéto globální mezinárodní spolupráce byla sjednána úmluva CITES (CITES Sekretariát, 2012b).

2.2. CITES

CITES (zkratka anglického názvu *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*) je Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Úmluva byla sjednána dne 3. března 1973 ve Washingtonu, přičemž platí od 1. července 1975. Tehdejší Československá federativní republika se k úmluvě připojila 28. února 1992 a stala se tak stočtrnáctým státem, který ji podepsal. V platnost vstoupila dne 28. května. Od rozdělení ČSFR dne 1. ledna 1993 převzala Česká republika závazky úmluvy a uplatňuje je nepřetržitě dodnes. CITES je globální mezinárodní úmluva, ke které je v současné době připojeno 176 zemí světa včetně všech členů Evropské unie (CITES Sekretariát, 2012c). V Evropské unii je úmluva prováděna na základě legislativy Evropských společenství (ES), od přijetí Lisabonské smlouvy roku 2009 hovoříme

Literární přehled

o legislativě Evropské unie (EU). V ČR začala platit ode dne 1. května 2004 (datum vstupu naší republiky do EU).

CITES je smlouva pod patronací Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí (UNEP – United Nations Environment Programme) a je podporována významnými mezinárodními ochránářskými nevládními organizacemi, jako je Světový svaz ochrany přírody (WCU-IUCN – The World Conservation Union-The International Union for Conservation of Nature), Světový fond ochrany přírody (WWF – World Wildlife Fund) a další (MŽP ČR, 2010).

Úmluva dnes poskytuje ochranu více než 5 000 druhů volně žijících živočichů a zhruba 28 000 taxonů planě rostoucích rostlin (MŽP ČR, 2010). Úmluva však neomezuje jen obchod s jedinci ohrožených druhů získaných z volné přírody, ale i s živočichy odchovanými v zajetí či rostlinami vypěstovanými v umělých kulturách (Kučera, 2009).

2.2.1. CITES VE SVĚTĚ

Základní pojmy

V první řadě by bylo vhodné vysvětlit několik pojmů, které se budou v dalším textu objevovat. Jsou to - druh, exemplář, mezinárodní obchod, zpětný vývoz, introdukce z moře, smluvní strana.

Podle Úmluvy CITES se za druh považuje jakýkoli druh, poddruh, nebo geograficky oddělená populace. Exemplářem se pak rozumí jakýkoliv živočich nebo rostlina, ať živý(á) či mrtvý(á). V případě živočichů zařazených v příloze I a II se jedná také o každou jejich snadno rozpoznatelnou část nebo výrobek z nich, u druhů z přílohy III o snadno rozpoznatelnou část nebo výrobek z nich, pokud jsou jmenovitě uvedeny v této příloze ve spojitosti s těmito druhy. U rostlin zařazených v příloze I se jedná taktéž o každou jejich snadno rozpoznatelnou část nebo výrobek z nich, shodně jako u druhů zařazených v příloze II a III, pokud jsou tyto snadno rozpoznatelné části nebo výrobky z nich jmenovitě uvedeny v příloze II a III ve spojitosti s těmito druhy.

Mezinárodní obchod neboli „obchod“ znamená vývoz, zpětný vývoz, dovoz a introdukci z moře. Zpětný vývoz neboli také reexport znamená vývoz takového exempláře, který byl předtím dovezen. Introdukcí z moře se rozumí dovoz exemplářů

Literární přehled

kteréhokoliv druhu, které byly uloveny v mořských vodách, na něž se nevztahují práva žádného státu.

Smluvní stranou je stát, který přistoupil k úmluvě CITES. Ten by měl zároveň implementovat úmluvu do své národní legislativy.

Přílohy CITES

Základní principy úmluvy určují rozdělení druhů do třech příloh – Přílohy I, II a III – na základě různého stupně ochrany vzhledem ke stavu ve volné přírodě a úrovně hrozby mezinárodním obchodem (Roster *et al.*, 2001). Každý dovoz, vývoz, zpětný vývoz a introdukce z moře druhů zařazených v těchto přílohách z nebo do členské země smí proběhnout pouze s platným dokladem neboli permitem (CITES Sekretariát, 2012d).

Příloha I obsahuje všechny druhy ohrožené vyhubením, které jsou nebo mohou být negativně ovlivněny obchodem (CITES, 1993). Obchod s exempláři těchto druhů se povoluje pouze ve výjimečných případech (CITES Sekretariát, 2012d).

Příloha II zahrnuje všechny druhy, kterým nehrozí nevyhnutelné vyhubení, ale mohlo by se tak stát, kdyby obchod s nimi nebyl kontrolován a regulován (CITES, 1993).

Příloha III uvádí ty druhy, které si volí samy strany úmluvy na základě preventivních opatření zabraňující nadměrnému využívání a žádá tímto ostatní strany o spolupráci při kontrole obchodu (CITES, 1993).

Potřebná povolení k obchodu

Jak již bylo uvedeno výše, každá mezinárodní zásilka organismů zařazených v těchto třech přílohách musí být povolena prostřednictvím CITES permitů (dovozní a vývozní povolení, potvrzení o zpětném vývozu) (MŽP ČR, 2010). Úmluva nařizuje, aby každý stát jmenoval jeden nebo více výkonných orgánů, které řídí jejich vydávání. Kontrolu všech zásilek exemplářů zároveň s těmito permity pak zajišťují celní a ostatní národní kontrolní orgány obchodujících zemí (Kučera, 2009). Dále musí státy jmenovat jeden nebo více vědeckých orgánů, které hodnotí, zda daný obchod nebude mít negativní vliv na stav obchodovaných organismů ve volné přírodě (CITES Sekretariát, 2012d).

Literární přehled

Pro obchodování s exempláři z přílohy I je zapotřebí jak dovozní povolení země dovozu, tak vývozní povolení (či potvrzení o zpětném vývozu) země vývozu. U exemplářů zařazených v příloze II je zapotřebí pouze vývozní povolení (či potvrzení o zpětném vývozu) země vývozu. Při vývozu jedince ze země, která jej zařadila do přílohy III, je povinnost opatřit si vývozní povolení této země (CITES, 1993).

Úmluva taktéž umožňuje nebo vyžaduje, aby strany přijaly některé výjimky z obecné zásady popsané výše, a to zejména v následujících případech:

- pro exempláře v režimu tranzitu;
- pro exempláře, které byly získány před přijetím ustanovení úmluvy, na něž se vztahuje;
- pro exempláře, které jsou osobního nebo rodinného charakteru;
- pro zvířata, která byla "odchovaná v zajetí";
- pro rostliny, které byly "uměle vypěstované";
- pro vzorky, které jsou určeny pro vědecký výzkum;
- pro zvířata nebo rostliny, které jsou součástí putovní sbírky nebo výstavy, např. cirkusu.

Sekretariát CITES

Sekretariát CITES sídlí ve švýcarském městě Ženeva a je spravován Programem Spojených národů pro životní prostředí (UNEP). Jeho funkce spočívá v koordinaci činností mezi jednotlivými smluvními stranami a jejich národními výkonnými orgány, soustředování informací o rozsahu mezinárodního obchodu s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami chráněnými úmluvou CITES. Pořádá a organizuje konference smluvních stran a stálých výborů. Sekretariát také spolupracuje s organizacemi, jako jsou Světové monitorovací centrum ochrany přírody UNEP (UNEP-WCMC – United Nations Environment Programme-World Conservation Monitoring Centre) a TRAFFICem (Trade Record Analysis of Fauna and Flora in Commerce) (Kučera, 2009).

Konference CITES

Vrcholným setkáním členských států úmluvy jsou konference smluvních stran CITES (CoP - Conference of Parties). Tyto konference se konají každé dva až tři roky a trvají zhruba dva týdny. Dochází při nich k posouzení provádění úmluvy CITES, hodnotí se pokrok v ochraně druhů zařazených v přílohách, projednávají se případné změny v seznamech chráněných druhů těchto příloh, vývozní kvóty pro určité druhy z určitých zemí, výroční zprávy smluvních stran, stálých výborů, sekretariátu a pracovních skupin. Řeší se též financování, projekty ochrany přírody a spolupráce s jinými úmluvami a organizacemi (CITES Sekretariát, 2010e). Těchto zasedání se mohou účastnit i zástupci nesignatářských států, nevládních organizací či veřejnosti, nemají však právo hlasovat o projednávaných návrzích (Kučera, 2009). Doposud se uskutečnilo již patnáct takovýchto konferencí, poslední proběhla v dubnu roku 2010 v Doha, Katar. Následující se bude konat 3.-13. března roku 2013 v Bangkoku, Thajsko (CITES Sekretariát, 2012a).

Reporting

Úmluva CITES ukládá členským státům povinnost vést detailní záznamy o vydaných povoleních a potvrzeních pro obchod s exempláři druhů zařazenými v jeho třech přílohách. Z těchto dat musí každá strana vypracovávat roční výkazy, tzv. výroční zprávy, které pak předkládají Sekretariátu CITES. Data z těchto výročních zpráv se ukládají do databáze Světového monitorovacího centra ochrany přírody (UNEP-WCMC). Tato databáze obsahuje v současnosti více než 11 milionů záznamů. Ročně je vykazováno přes 750 000 záznamů o obchodu s CITES druhy (UNEP-WCMC, 2012a).

Každá strana také musí vypracovávat dvouleté zprávy o celkovém provádění úmluvy včetně pokroku v rozvoji a uplatňování právních předpisů, správních postupů a pravidel obchodu s přírodou. Tyto zprávy také mohou obsahovat shrnutí o plnění a prosazování úmluvy co se týká např. kontrol, záchytů, zabavení, trestního stíhání, postizích atd.

2.2.2. CITES V EU

Neexistence hraniční kontroly mezi členskými státy Evropské unie v důsledku celní unie zabraňuje jednotlivým členským státům samostatně provádět CITES (Evropská komise & TRAFFIC Europe, 2008). EU sice není sama o sobě smluvní stranou úmluvy CITES, ve vztahu k ní však funguje jako jeden celek a plně ji provádí prostřednictvím společných předpisů již od roku 1984 (MŽP ČR, 2010). V současné době se jedná především o nařízení Rady (ES) č. 338/97 a nařízení Komise (EU) č. 791/2012, kterým se mění nařízení Komise (ES) č. 865/2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97. Kromě této základní legislativy vydala Evropská komise členským státům doporučení č. 2007/425/ES, kterým stanovuje soubor opatření pro prosazování nařízení Rady (ES) č. 338/97 a určuje jim další opatření, která by měla být přijata pro regulování mezinárodního obchodu s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (Evropská komise, 2012a).

Evropské předpisy jsou v mnoha ohledech přísnější než úmluva. Legislativa EU zařazuje velké množství druhů do přísnější kategorie než CITES. Důvodem je sloučení evropské legislativy s legislativou CITES. Např. díky směrnici Rady 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“) a směrnici Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“), které zakazují obchod s mnoha druhy evropské fauny a flory, ačkoli CITES obchod s těmito druhy v jiných zemích nezakazuje (MŽP ČR, 2010). Zařazení druhů pod přísnější ochranu je také v zájmu ochrany populací v zemích původu, dalším důvodem je jejich vysoká úmrtnost při přepravě, nebo jedná-li se o invazivní druhy, které by mohly ohrozit původní evropské druhy (AOPK ČR, 2012a).

Nařízení Rady (ES) č. 338/97

Nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi nařizuje pravidla jak pro mimounijní, tak pro vnitrounijní obchod s exempláři druhů zahrnutých v jeho čtyřech přílohách viz dále a zároveň stanovuje kroky a potřebné doklady pro tento obchod. Taktéž řídí přesun živých exemplářů, uvádí případy, kdy je potřeba udělení sankce a zřizuje řadu subjektů

Literární přehled

na úrovni EU – Vědeckou prověřovací skupinu, Skupinu EU pro prosazování práva v oblasti obchodu s ohroženými druhy a Stálý výbor CITES.

Vědecká prověřovací skupina

Ze zástupců vědeckých orgánů všech členských států sestává Vědecká prověřovací skupina (SRG - Scientific Review Group), která byla zřízena ke spolupráci a koordinaci vědeckých orgánů členských států. Ta je vedena zástupcem Evropské komise. Tato skupina má za úkol přezkoumávat vědecké otázky týkající se CITES a regulace obchodu s ohroženými druhy rostlin a živočichů v rámci Evropské unie. Posuzuje například, zda nemá obchod negativní vliv na populace druhů v přírodě. Na základě vydání negativního stanoviska SRG může Evropská komise vydat zákaz dovozu určitého druhu do celé EU (Kurz, 2009).

Skupina pro prosazování CITES v EU

Skupina pro prosazování CITES v EU (EG - EU CITES Enforcement Group) sestává ze zástupců orgánů každého členského státu, které odpovídají za kontrolu dodržování předpisů, jako jsou celní úřady, policie a kontrolní orgány. Úkolem této skupiny je sledovat prosazování nařízení v oblasti obchodování s ohroženými druhy a stanovit doporučení pro kvalitnější uplatňování právních předpisů pro obchod s volnou přírodou (Evropská komise, 2012b).

Stálý výbor pro CITES

Stálý výbor pro CITES (SC - CITES Standing Committee) dohlíží na práci a správu rozpočtu Sekretariátu a koordinuje práci dalších výborů a pracovních skupin. Sestává ze zástupců každého ze šesti hlavních geografických regionů, kteří se schází na zasedáních každý rok obvykle v Ženevě. Evropa má čtyři zástupce, v současnosti jsou to Velká Británie, Norsko, Bulharsko a Ukrajina. Česká republika je alternujícím členem Stálého výboru CITES za Velkou Británii. Členství Stálého výboru se posuzuje na každém pravidelném zasedání konference smluvních stran (MŽP ČR, 2010).

Přílohy k nařízení Rady č. 338/97

Nařízení Rady (ES) č. 338/97 uvádí rozdělení druhů do čtyř příloh A, B, C a D. V souvislosti se změnami příloh CITES po minulé konferenci smluvních stran byly

Literární přehled

přílohy EU novelizovány nařízením Komise (ES) č. 407/2009. Současná pozměněná verze příloh je však zveřejněna v nařízení Komise (EU) č. 101/2012 ze dne 6. února 2012, kterým se mění nařízení rady (ES) č. 338/97.

Příloha A obsahuje:

- druhy zařazené do přílohy CITES I, u nichž členské státy nemají výhradu;
- „necitesové“ druhy, které jsou nebo mohou být předmětem poptávky, a které by jakýkoli obchod ohrozil vyhynutím;
- jakýkoli druh, který patří do rodu, jehož většina druhů je zařazena do přílohy A, nebo který je druhem, kdy je většina jeho poddruhů zařazena do přílohy A.

Příloha B obsahuje:

- všechny ostatní druhy zařazené do přílohy CITES II, u nichž členské státy nemají výhradu;
- ostatní druhy zařazené do přílohy CITES I, u nichž členské státy mají výhradu;
- jakékoli druhy nezařazené do příloh CITES I a II, které jsou nebo mohou být předmětem poptávky, a které by jakýkoli obchod ohrozil; nebo jakýkoli druh, který má natolik podobný vzhled s druhy zařazenými v příloze A nebo B, že by za ně mohl být zaměněn;
- „necitesové“ druhy, jejichž introdukce by měla nepříznivý vliv na původní evropskou faunu a floru.

Příloha C obsahuje:

- ostatní druhy zařazené do přílohy CITES III, u nichž členské státy nemají výhradu;
- druhy zařazené do přílohy CITES II, u nichž členské státy mají výhradu.

Příloha D obsahuje:

- druhy zařazené do přílohy CITES III, u nichž členské státy mají výhradu;
- „necitesové“ druhy, jejichž obchod je vhodné sledovat.

(Nařízení Rady (ES) č. 338/97)

Potřebná povolení k obchodu

Podle Nařízení Rady (ES) č. 338/97 je pro dovoz exemplářů druhů zařazených v příloze A do EU potřeba na celním úřadě předložit dovozní povolení vydané cílovým státem

Literární přehled

a zároveň vývozní povolení nebo potvrzení o zpětném vývozu vydané zemí vývozu nebo zpětného vývozu. Pro vývoz nebo zpětný vývoz těchto exemplářů z EU je nutno mít vývozní povolení nebo potvrzení o zpětném vývozu vydané státem, ve kterém se exempláře nacházejí a zároveň dovozní povolení cílové země.

Dovoz exemplářů druhů zařazených v příloze B je možný pouze po předložení dovozního povolení vydaném cílovým členským státem a zároveň vývozního povolení nebo potvrzení o zpětném vývozu vydaném zemí vývozu nebo zpětného vývozu. Pro vývoz nebo zpětný vývoz je zapotřebí vlastnit vývozní povolení nebo potvrzení o zpětném vývozu vydané státem, ve kterém se exempláře nacházejí.

Dovoz exemplářů druhů zařazených do přílohy C musí doprovázet oznámení o dovozu a zároveň buď vývozní povolení, potvrzení o zpětném vývozu nebo potvrzení původu v závislosti na zemi vývozu. Tyto dokumenty vydávají dané země vývozu. Pro vývoz těchto exemplářů z EU platí shodné podmínky jako pro exempláře druhů z přílohy B.

Pro dovoz exemplářů zařazených v příloze D je povinností předložit oznámení o dovozu.

Zároveň také platí, že na živočichy narozené a odchované v zajetí a uměle vypěstované rostliny z přílohy A se hledí jako na exempláře z přílohy B (AOPK ČR, 2012b).

Dle nařízení Rady (ES) č. 338/97 mají výkonné orgány členských států povinnost každoročně předat Komisi informace týkající se mezinárodního obchodu Evropské unie se všemi exempláři druhů zařazenými v přílohách A, B a C a o dovozu exemplářů druhů zařazených v příloze D. Na základě těchto informací vydává Komise každoročně statistickou zprávu o dovozu, vývozu či zpětném vývozu exemplářů jednotlivých druhů do a z EU a informace týkající se druhů, na které se úmluva vztahuje, předá Sekretariátu.

Nařízení Komise (ES) č. 865/2006

Nařízení Komise (ES) č. 865/2006 stanovuje prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 338/97 a více se zaměřuje na její praktické stránky. Poskytuje vzorové formuláře všech potřebných povolení, potvrzení, oznámení a žádostí i s návodem jak tyto formuláře vyplnit, podmínky vydávání, jejich platnost a používání. Toto nařízení také

Literární přehled

obsahuje stanovení vztahující se ke zvířatům narozeným a odchovaným v zajetí, uměle vypěstovaným rostlinám, exemplářům osobního a rodinného charakteru a ustanovení týkající se označování a značení některých jedinců. Toto nařízení bylo novelizováno nařízením Komise (EU) č. 791/2012, nejnovější vzory formulářů se nacházejí v prováděcím nařízení Komise (EU) č. 792/2012.

Nařízení Komise (EU) č. 757/2012

Evropská komise má právo omezit dovoz určitých druhů do EU na základě vydání negativního stanoviska Vědeckou prověřovací skupinou. Negativní stanoviska mají ale jen dočasnou platnost. Dlouhodobějším způsobem pozastavení dovozu je přijetí „Nařízení o pozastavení dovozu“. Dovoz do EU může být omezen např. z důvodu škodlivého účinku na stav zachování příslušného druhu v přírodě, při převozu takových druhů se vyskytuje vysoká úmrtnost, či introdukce takovýchto druhů představuje ohrožení druhů původních (Evropská komise, 2007).

Nejnovější platná verze nařízení Komise o pozastavení dovozu je prováděcí nařízení Komise (EU) č. 757/2012 ze dne 20. srpna 2012 o pozastavení dovozu exemplářů některých druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin do Unie. Podle tohoto nařízení je pozastaven dovoz následujících druhů ptáků: z přílohy A je to *Falco cherrug*, z přílohy B to jsou např. *Agapornis fischeri*, *Aratinga auricapillus*, *Derophtus accipitrinus*, *Poicephalus robustus*, *Psittacus erithacus* aj.

Doporučení Komise č. 2007/425/EC

Doporučení Komise č. 2007/425/EC stanovující soubor opatření pro prosazování Nařízení (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, bylo přijato v červnu 2007.

Stanovuje řadu opatření, které by měly členské státy provést za účelem zvýšení jejich úsilí v boji proti nelegálnímu obchodu. Patří mezi ně přijetí národních akčních plánů pro vymáhání dostatečně vysokých trestů za trestné činy obchodování s volně žijícími živočichy a odhalování nelegálních a pašovaných přírodních produktů. Doporučení se také zaměřuje na potřebu zvýšit veřejné povědomí o negativních dopadech nelegálního obchodu s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami a na větší spolupráci a výměnu informací v rámci a mezi členskými státy, jakož i se

Literární přehled

třetími zeměmi a příslušnými mezinárodními organizacemi (např. s Interpolem, Světovou celní organizací) (Evropská komise, 2012a).

Rozdíly mezi právem EU o obchodování s ohroženými druhy a úmluvou CITES

Jak již bylo naznačeno výše, nařízení EU pro obchod s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami v některých ohledech přesahují požadavky úmluvy CITES. Kromě již zmíněného rozdílu v přílohách, potřebných povoleních k obchodu s exempláři druhů zařazených v těchto přílohách a možnosti pozastavení dovozu některých druhů jde například o to, že podmínkou pro dovoz živých exemplářů druhů uvedených v přílohách A a B do EU je, aby byl příjemce vhodně vybaven pro chov a péči o tyto exempláře. V úmluvě CITES se tato podmínka vztahuje jen k exemplářům z přílohy I. Nařízení EU řeší i otázky vnitroujinního obchodu (tzn. mezi členskými státy EU), kdežto CITES reguluje pouze obchod mezinárodní (Evropská komise & TRAFFIC Europe, 2008).

Vnitroujinní a vnitrostátní obchod

Jelikož je Evropská unie bez celních kontrol na vnitřních hranicích a umožňuje tak volný pohyb zboží, je nutné kontrolovat vnitroujinní transakce s exempláři CITES jiným způsobem (mezi tyto transakce se řadí komerční využívání, přemístění a držení v zajetí). Základní podmínky takového jednání upravuje nařízení Komise (ES) č. 338/97. V určitých případech je u druhů z přílohy A možné udělit výjimku ze zákazu komerčních činností. Takovými činnostmi se rozumí prodej, nabízení k prodeji, držení či převážení za účelem prodeje, nákup, veřejné vystavování, pronájem, inzerování, výměna atd. Tyto výjimky vydávají výkonné orgány členských států EU, v České republice se jedná o krajské úřady (MŽP ČR, 2010).

Zákaz komerčního využívání se nevztahuje na uměle vypěstované rostliny, živé odchované exempláře druhů ptáků vyjmenovaných v příloze X nařízení Komise (ES) č. 865/2006 (z papoušků se jedná o druhy *Cyanoramphus novaezelandiae* a *Psephotus dissimilis*) a starožitnosti.

Některé členské státy zavedly jako způsob evidence exemplářů CITES povinnou registraci. V České republice tato registrace platí již od roku 1997. Registrují se s výjimkami (z papoušků jde podle vyhlášky č. 210/2010 Sb. o druh *Cyanoramphus*

Literární přehled

forbesi) všichni živí savci, ptáci a plazi druhů z přílohy A a několik druhů z přílohy B (z ptáků jde podle zákona č. 100/2004 Sb. o druhy *Aquila nipalensis* a *Aquila rapax*). Tyto registrace se provádějí na krajských úřadech dle místa bydliště vlastníka (Říhová, *in litt.*).

Jakmile se Evropská unie jako taková stane stranou, stane se pro ni úmluva právně závazná. Sekretariát CITES, Konference smluvních stran a jednotlivé smluvní strany se pak nebudou muset obracet na jednotlivé členské státy, ale jen na jeden centrální orgán, Evropskou komisi (Evropská komise & TRAFFIC Europe, 2008).

2.2.3. CITES V ČR

V České republice byla úmluva CITES dříve zajišťována zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. V období od 1.4.1997 do 30.4.2004 platil zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 82/1997 Sb. Po vstupu ČR do Evropské unie, tedy od 1. května 2004, je základním předpisem provádění CITES nařízení Rady (ES) č. 338/97 a dále prováděcí předpisy EU zmiňované výše. Od tohoto data vstoupil v účinnost zákon č. 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů („zákon o obchodování s ohroženými druhy“), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 100/2004 Sb.) a prováděcí vyhláška č. 227/2004 Sb., která byla později nahrazena vyhláškou č. 210/2010 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení tohoto zákona (Kučera, 2009). V roce 2011 byl zákon č. 100/2004 Sb. novelizován zákonem č. 467/2011 ze dne 6. prosince 2011.

Zákon č. 100/2004 Sb. stanoví kompetence a povinnosti českých úřadů k jednotlivým ustanovením nařízení (ES) č. 338/97 a upřesňuje provádění těch článků nařízení (ES) č. 338/97 a nařízení (ES) č. 865/2006, kde je ponechána volnost členským státům. Zákon dále stanoví způsob kontroly a sankce za porušování příslušných předpisů ES (popř. EU), zákona a CITES, včetně zabavení exemplářů a postupu státních orgánů při nakládání se zabavenými exempláři. Zákon také zavádí přísnější opatření na ochranu ohrožených druhů oproti předpisům ES, jako je např. povinná registrace

Literární přehled

některých exemplářů CITES v ČR, upřesňuje způsoby prokazování legality původu exemplářů, jejich povinné označování a identifikaci a podobně (MŽP ČR, 2009).

Díky novele zákona č. 100/2004 Sb., která nabyla účinnosti 1.1.2010, mají všichni chovatelé povinnost vést písemné záznamy o chovu (platí u držení více než jednoho exempláře) a obchodu s exempláři z přílohy A nebo B.

Pro české chovatele také platí povinnost registrace držených nebo chovaných CITESových druhů stanovených zákonem č. 100/2004 Sb. Tuto registraci provádějí krajské úřady (AOPK ČR, 2010a).

Jak již bylo zmíněno výše, úmluva CITES je v jednotlivých členských zemích realizována prostřednictvím zmocněných úřadů, tzv. výkonných, vědeckých a kontrolních orgánů.

Národním výkonným orgánem CITES v České republice je Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP ČR), na regionální úrovni mají funkci výkonných orgánů krajské úřady. Národním vědeckým orgánem je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR). Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) spolu s Celní správou ČR a Policií ČR fungují jako kontrolní orgány (AOPK ČR, 2012a).

Výkonný orgán CITES (MŽP ČR)

Podle zákona č. 100/2004 Sb. MŽP ČR koordinuje další výkonné orgány a určuje vědecké orgány. Uděluje veškerá potřebná povolení, potvrzení a žádosti pro obchod a ostatní dokumenty pro nakládání s exempláři CITES druhů. Registruje vědce a vědecké instituce a obchodníky s uměle vypěstovanými exempláři rostlinného druhu. Dále povoluje nebo pověřuje záchranná centra pro zadržené nebo zabavené živé exempláře živočichů nebo rostlin a hradí náklady na provoz a na péči těchto exemplářů, spravuje centrální databázi dokladů CITES a databázi zadržených a zabavených exemplářů. Uděluje licence výrobcům a distributorům kroužků a značek a vede jejich registr atd.

Vědecký orgán (AOPK ČR)

AOPK ČR se v rámci povinností ohledně úmluvy CITES vyjadřuje k udělování povolení k dovozu a vývozu exemplářů CITES, k registraci záchranných center,

Literární přehled

chovných a pěstebních zařízení a také k udělování výjimek ze zákazu obchodní činnosti. Vedle vědeckého orgánu působí v ČR i odborná skupina pro CITES. Společně pak sbírají odborné informace o druzích živočichů a rostlin, na které se vztahuje zákon č. 100/2004 Sb. Shromažďují a vyhodnocují údaje o obchodu s těmito druhy, na jejichž základě zpracovávají doporučení k jejich ochraně a regulaci obchodu s nimi (AOPK ČR, 2012c).

Kontrolní orgán (ČIŽP, Celní správa)

ČIŽP jakožto kontrolní orgán kontroluje dodržování zákonů v oblasti CITES, ukládá pokuty za porušení zákona, v případě zjištění porušení práva EU o ochraně ohrožených druhů nebo zákona č. 100/2004 Sb., či v případě podezření, že se tak děje, zadrží, případně zabaví podezřelé exempláře CITES a informuje o tom MŽP. ČIŽP také vede evidenci osob vinných za porušování zákona. Úkoly inspekce plní inspektoři, kteří se prokazují průkazem inspekce (Zákon č. 100/2004 Sb.).

Kromě ČIŽP je dalším kontrolním orgánem CITES Celní správa ČR. Ta provádí kontrolu nad zbožím podléhajícím celnímu dohledu a má rovněž pravomoc zadržet podezřelé exempláře (ČIŽP, 2012).

2.2.4. Monitoring obchodu

TRAFFIC

TRAFFIC je organizace pro monitorování obchodu s faunou a florou. Jeho cílem je zajistit, aby tento mezinárodní obchod nebyl hrozbou pro ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Jako společný projekt Světového svazu ochrany přírody (IUCN) a Světového fondu na ochranu přírody (WWF) spolupracuje TRAFFIC úzce se Sekretariátem CITES při provádění studií o obchodu, pomáhá při vyšetřování nelegálních obchodních sítí a doporučuje akční plány, aby bylo řízení obchodu s volnou přírodou udržitelné a odpovědné. Ačkoli jsou informace o skutečném rozsahu nelegálního obchodu přirozeně omezené, jsou tyto organizace schopny poskytovat nejlepší dostupné informace (Rosen & Smith., 2010).

UNEP-WCMC

Světové monitorovací centrum ochrany přírody (UNEP-WCMC) je nezávislá organizace zřízená třemi hlavními agenturami ochrany přírody – Světovým svazem ochrany přírody (IUCN), Světovým fondem na ochranu přírody (WWF), Programem OSN pro životní prostředí (UNEP), jehož úkolem je podporovat mezinárodní programy ochrany přírody a udržitelného rozvoje prostřednictvím poskytování informací o biologické rozmanitosti (WCMC, 1990).

2.3. Ptáci jako ohrožená skupina

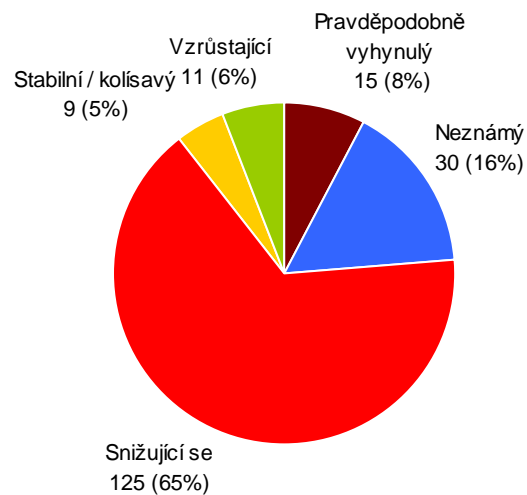
Na celé zemi žije v současnosti necelých 10 000 druhů ptáků, z čehož je podle Červeného seznamu IUCN 13 % ohroženo vyhynutím (podle kritérií IUCN jde o kriticky ohrožené, ohrožené a zranitelné druhy) z čehož jsou 2 % ptáků kriticky ohrožených, což činí zhruba 197 druhů. Více než jeden ze sedmi druhů ptáků je ohrožený, nebo vyhynulý (Hilton-Taylor *et al.*, 2009).

Tabulka č. 1: Počty druhů ptáků v jednotlivých kategoriích Červeného seznamu IUCN

Kategorie		Počet	Kategorie		Počet
EX	Vyhynulý	130	NT	Téměř ohrožený	880
EW	Vyhynulý v přírodě	4	LC	Málo dotčený	7677
	Mezisoučet	134	DD	Nedostatečná data	60
CR	Kriticky ohrožený	197		Celkem	10064
EN	Ohrožený	389			
VU	Zranitelný	727			
	Mezisoučet	1313			

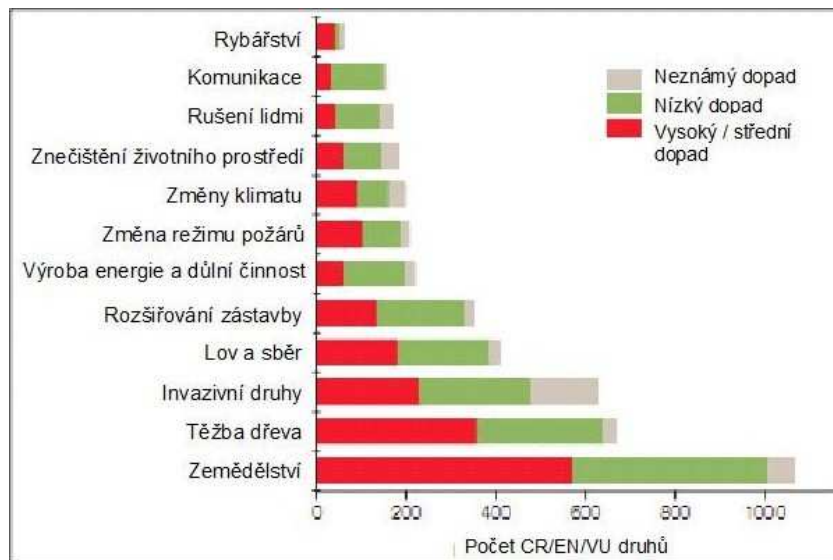
Podle BirdLife International (2008) se stav 65 % kriticky ohrožených ptáků zhoršuje, pouze u 6 % bylo zjištěno zlepšení.

Obr. č. 1: Trendy početnosti kriticky ohrožených ptáků (BirdLife International, 2008)

Ptáci musí čelit mnoha hrozbám. Téměř všechny jsou způsobeny lidmi, zejména díky zemědělství, úmyslnému nebo neúmyslnému šíření invazních druhů, lovem a odchytom (BirdLife International, 2008). Největší hrozbu představuje ztráta a ničení přirozeného prostředí především zemědělskou a lesnickou činností. Nadměrné využívání je hrozbou číslo tři, má vliv na 30 % celosvětově ohrožených ptáků.

Obr. č. 2: Hlavní příčiny ohrožení ptáků zařazených v Červeném seznamu IUCN v kategoriích CR, EN a VU (Hilton-Taylor *et al.*, 2009)

V přílohách úmluvy CITES je v současnosti zařazeno celkem 1 455 druhů ptáků, z čehož příloha I zahrnuje 156 druhů a 11 poddruhů, příloha II 1 275 druhů a dva poddruhy a příloha III 24 druhů. Seznamy těchto příloh se v průběhu času pozměňují

nejen v závislosti na stavu jednotlivých druhů v přírodě, hodnotí se také objem mezinárodního obchodu s nimi.

Lidé odchyťávají a obchodují se zvířaty již věky. Využívají je jako potravu, pro kulturní, vědecké či volnočasové aktivity. Takovéto využívání přírody je pro ekonomiku a kulturu mnoha národů zásadní. Nicméně rozšíření trhu a rostoucí poptávka v kombinaci s lepším přístupem a technikou pro odchyt a snazší dopravou je příčinou využívání mnoha druhů mimo udržitelnou úroveň.

Nadměrným využíváním pro lidské potřeby je ohroženo celkem 345 druhů ohrožených ptáků, a to především lovem pro maso (262 druhů) a odchtem pro obchod s klecovými ptáky (117 druhů). U některých skupin je nadměrným využíváním ovlivněno více než 10 % druhů (Baillie *et al.*, 2004).

V mnoha oblastech a kulturách světa se chov divokých ptáků v zajetí objevuje již po staletí. Divocí ptáci poskytující maso, peří, společnost a krásu byli chováni v zajetí již starověkými Egypťany, Řeky a Římany a původními obyvateli jihovýchodní Asie, Karibiku a Jižní a Střední Ameriky (Mulliken, *et al.*, 1996). Teprve v posledních 150 letech se ale stal mezinárodní obchod s ptáky významným (RSPB, 2000).

Od poloviny 19. století se s exotickými ptáky mezinárodně obchoduje ve velkých počtech. Ze Spojených států amerických je hlášen čilý obchod již v roce 1865. Od počátku 19. století dodávala Evropa americkému trhu stovky tisíců převážně uměle odchovaných ptáků ročně. Velká množství ptáků byla do Evropy a USA dodávána Afrikou, Asií a Střední a Jižní Amerikou (Banks, 1976). V roce 1975 byl odhad počtu obchodovaných ptáků 7,5 milionu. Během 90. let 19. století byl odhad mezi dvěma a pěti miliony exemplářů ročně, kdy bylo obchodováno s více než 2 600 druhy ptáků. Jednalo se především o okrasné a zpěvné ptáky (Inskipp, 1990). V roce 1992 v návaznosti na omezení dovozu ptáků do USA se Evropská unie stala největším obchodníkem s ptáky. V letech 2000 až 2004 bylo do EU dovezeno 2,8 milionů ptáků, což představovalo 93 % celosvětově registrovaných dovozů (FAO, 2011). Avšak odhady o celkovém objemu obchodovaných ptáků nezahrnují jedince, kteří uhynuli během odchytu či transportu, nezahrnují ale také ani vnitrostátní obchod. Podle dostupných informací představují tyto aspekty velké množství ptáků (Mulliken *et al.*, 1996). Samozřejmě nelegální obchod rovněž není součástí odhadů o celkovém obchodu, je ale odhadován minimálně na desítky tisíců ptáků (Thomsen & Hemley, 1987). Hodnota celosvětového obchodu s ptáky tedy není a nemůže být známa.

Zhruba 2 600 z více než 9 600 druhů ptáků je předmětem obchodu, především pěvci (70 %) a papoušci (20 %) (FAO, 2011). U papoušků má však tento obchod mnohem větší vliv na populace v přírodě. V současné době je z přibližně 330 druhů 95 považováno za ohrožené vyhynutím (Collar *et al.*, 1994), z čehož je 55 % ohroženo určitým stupněm obchodu (Snyder *et al.*, 2004). Společně pak s ničením životního prostředí a ohrožením invazivními druhy je přežití některých druhů v přírodě obtížné, pro některé druhy dokonce nemožné.

Papoušci jsou středem zájmu již tisíce let. Například kosterní zbytky druhu *Ara macao* můžeme nalézt v pohřebištích lidí kultury Mogollon v jižní Arizoně (Weston & Memon, 2009) a podle Snydera *et al.* (1987) patřili papoušci mezi první zboží, se kterým obchodovali Evropané.

Pro představu o objemu mezinárodního obchodu s papouškami bylo v letech 1982-1988 obchodováno průměrně s 540 000 papouškami ročně (Broad, 1990) a od roku 1981 do roku 1985 bylo jen do Spojených států amerických dovezeno přes 703 000 neotropických papoušků nejméně 96 druhů. Podle US Pet Ownership and Demographics sourcebook vlastní 3,9 % amerických domácností ptáky, což představuje 11 299 000 ptáků, z čehož 75 % tvoří papoušci (Jorgenson & Thomson, 1987). Studie Drewse (2002) dokonce uvádí, že v Kostarice vlastní jednoho nebo více papoušků 24 % domácností. Shodná studie zjistila, že tito domácí mazlíčci bývají často chováni v příliš malých prostorách izolovaní od ostatních jedinců svého druhu, což vede společně s nevyhovující stravou a nedostatečnou veterinární péčí k vysoké úmrtnosti. Tato úmrtnost pak vede k dalším odchytům z volné přírody.

Díky úmluvě CITES, zaváděním různých vnitrostátních předpisů, účinnějším kontrolám a zvýšené činnosti v oblasti vymáhání se objem mezinárodního obchodu v posledních letech zmenšuje (Snyder *et al.*, 2004). Nejnovější přílohy CITES zahrnují téměř všechny druhy papoušků vyjma čtyř (*Agapornis roseicollis*, *Melopsittacus undulatus*, *Nymphicus hollandicus* a *Psittacula krameri*). Příloha I obsahuje 53 druhů papoušků, příloha II 298 druhů.

Obchod s papouškami jakožto i s jinými komoditami ale není jen mezinárodní a legální. Větší riziko představuje značný vnitrostátní a nelegální obchod, jelikož oba tyto druhy obchodu nelze kontrolovat ani vyčíslit. V důsledku toho mohou být počty ptáků odebraných z přírody kvůli obchodu dva až čtyřikrát vyšší, než vypovídají údaje CITES (Beissinger, 2001).

3. METODIKA

Pro hodnocení obchodu s ohroženými druhy ptáků resp. papoušků mezi Evropskou unií a třetími zeměmi sloužily Výroční zprávy CITES EU (EU Annual reports) z let 2004–2010 v podobě pdf dokumentů volně přístupné z:

http://ec.europa.eu/environment/cites/reports_en.htm.

Tyto výroční zprávy obsahují obchod s veškerou volnou přírodou, proto bylo v první řadě potřeba vybrat informace o obchodu s ptáky. Z každé výroční zprávy (tedy v rámci každého roku) byla potřebná data nejprve tříděna na dovoz do Evropské unie a vývoz z Evropské unie. Takto bylo získáno celkem 15 976 záznamů o mezinárodním obchodu se všemi exempláři ptáků (5 177 pro dovoz a 9 822 pro vývoz). Každý takovýto záznam představuje jednu obchodní zásilku a obsahuje (až na výjimky) následující údaje: typ obchodu (vývoz, dovoz), druh, zařazení do příloh CITES, zařazení do příloh podle Nařízení rady (ES) č. 338/97, typ exempláře (např. živý, kůže, vejce, peří, ...), počet obchodovaných exemplářů, jednotku (u určitých typů exemplářů - např. g, kg, ml, ...), zemi dovozu, zemi vývozu, zemi původu, účel obchodu a původ exemplářů. Pro samostatné zpracování byly dále vyňaty záznamy o obchodu se všemi exempláři papoušků, celkem 9 035 záznamů (2 920 pro dovoz, 6 115 pro vývoz), a následně s exempláři papoušků z přílohy A a z přílohy B.

Pracováno bylo pouze s údaji o obchodu s živými exempláři, pro snazší orientaci byly exempláře poddruhů sloučeny do příslušného druhu.

Taktéž bylo zpracováno statistické vyhodnocení trendů obchodu, které bylo testováno v programu Statistika metodou jednoduché lineární regrese na hladině významnosti $p < 0,05$.

Pro posouzení chovatelství vybraných druhů papoušků v České republice byl využit anonymizovaný výtah vybraných registrovaných druhů z Registru CITES (stav k 14.6.2012) poskytnutý Ministerstvem životního prostředí a data z prezentace Mgr. Kaufnerové (Chov a odchov vybraných skupin živočichů z přílohy A v zajištění ČR) z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Vědecké názvosloví včetně řazení do systému bylo upravováno podle mezinárodní databáze druhů UNEP-WCMC (2012b), české názvosloví dle publikace Soustava a české názvosloví ptáků světa (Hudec *et al.*, 2003). K určení vzácných

Metodika

druhů byl použit aktuální Červený seznam ohrožených druhů IUCN volně dostupný z www.iucnredlist.com.

4. VÝSLEDKY

4.1. Obchod se všemi živými exempláři CITES ptáků

Tabulka č. 2 zobrazuje počty dovezených živých exemplářů ptáků zařazených v přílohách CITES do EU v jednotlivých letech sledovaného období (2004-2010) se zaměřením na řády. Z celkových hodnot je patrné, že nejpočetněji dováženým řádem byli Pěvci (Passeriformes) – 78 %. Při detailnějším pohledu však zjistíme, že tato vysoká hodnota byla způsobena objemným dovozem pouze v letech 2004 a 2005, v dalších letech je dovoz pěvců minimální. Druhým nejvíce dováženým řádem byli Papoušci (Psittaciformes) – 20 %.

Tabulka č. 2: Přehled dovozu všech živých exemplářů CITES ptáků do EU v rámci řádů v průběhu jednotlivých let

Řád \ Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Celkem
Pštrosi	3	15	4	1	1	-	-	24
Tinamy	-	-	-	-	-	-	3	3
Tučňáci	28	2	-	46	2	-	23	101
Brodiví	88	95	44	21	25	22	8	303
Plameňáci	749	363	20	58	38	84	28	1340
Vrubozobí	59	44	-	15	2	12	-	132
Dravci	766	730	53	263	213	175	-	2200
Hrabaví	20	61	1	7	12	3	2	106
Krátkokřídlí	123	42	9	10	39	31	34	288
Měkkozobí	11716	8617	1	-	-	-	28	20362
Papoušci	153787	95812	930	582	3219	875	860	256065
Kukačky	1309	1187	3	-	18	12	4	2533
Sovy	34	76	3	74	17	14	12	230
Svišťouni	-	-	64	50	-	-	270	284
Srostloprstí	12	18	1	15	15	2	5	68
Šplhavci	684	562	-	17	5	8	42	1318
Pěvci	495558	505983	10	5	4	22	24	1001606
Celkem	664936	613607	1143	1164	3610	1260	1343	1287063

Výsledky

Počty vyvezených živých exemplářů CITES ptáků do EU se zaměřením na řády v průběhu jednotlivých let přináší tabulka č. 3. Dominantním řádem ve vývozu ptáků byli Papoušci – 79 % následovaní Pěvci – 10 %. Objem jejich vývozu se po roce 2005 taktéž snížil, ne však tak výrazně.

Tabulka č. 3: Přehled vývozu všech živých exemplářů CITES ptáků z EU v rámci řádů v průběhu jednotlivých let

Řád \ Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Celkem
Pštrosi	15	51	3	-	-	3	127	199
Tinamy	-	-	-	74	6	-	-	80
Tučňáci	23	27	36	35	9	27	34	191
Veslonozí	4	-	-	-	-	-	7	11
Brodiví	96	-	37	55	34	74	277	573
Plameňáci	-	49	49	10	6	-	24	138
Vrubozobí	334	707	437	912	290	285	519	3484
Dravci	2593	2645	2263	2431	2597	3373	3642	19544
Hrabaví	238	271	363	767	336	466	165	2606
Krátkokřídlí	11	139	30	38	95	81	124	518
Měkkozobí	8425	6280	76	92	42	9	19	14943
Papoušci	45438	37922	19896	45264	48735	61483	69347	328085
Kukačky	56	48	4	14	-	5	21	148
Sovy	236	165	254	252	102	232	336	1577
Srostloprstí	10	-	1	-	-	2	-	13
Šplhavci	58	39	2	1	2	4	1	107
Pěvci	13650	14646	374	1093	6780	2820	4077	43440
Celkem	71187	62989	23825	51038	59034	68864	78720	415657

4.2. Obchod se všemi živými exempláři CITES papoušků

4.2.1. Dovoz do EU

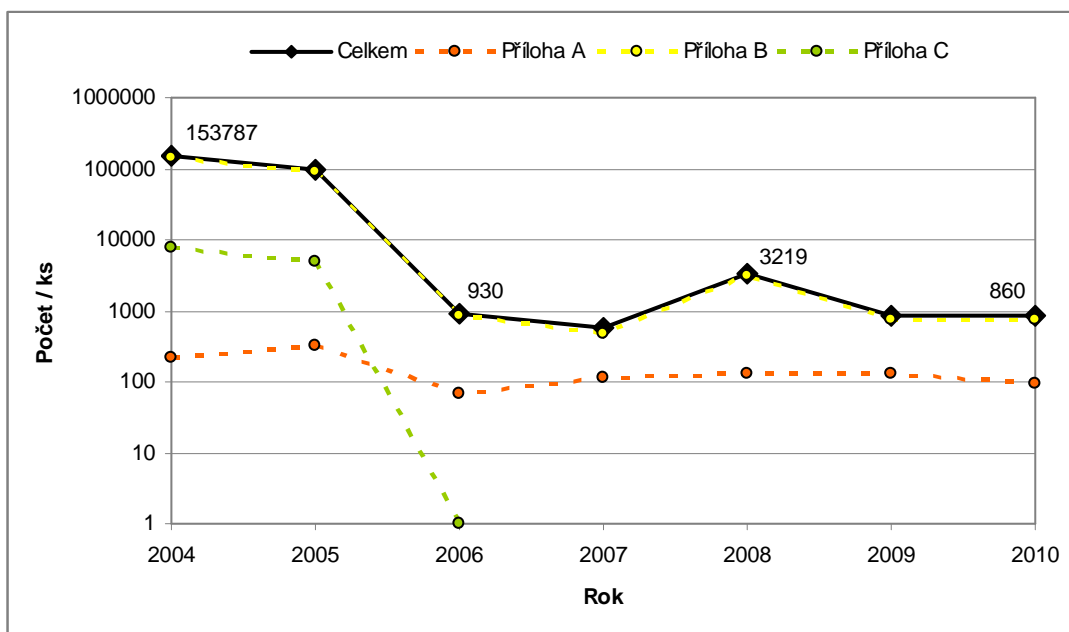
Do Evropské unie bylo v letech 2004-2010 dovezeno celkem 256 065 exemplářů 205 druhů papoušků zařazených v přílohách CITES.

V prvních dvou letech se dovoz živých exemplářů papoušků držel na vysokých hodnotách. V roce 2006 dovoz exemplářů nápadně výrazně poklesl na relativně nízké

Výsledky

hodnoty, které trvaly až do konce sledovaného období. Přerušované křivky značí dovoz živých exemplářů papoušků z příloh A, B a C. Z obrázku č. 3 vyplývá, že nejvíce dovezených exemplářů bylo z přílohy B. Křivka dovozu exemplářů z přílohy B téměř kopírovala křivku dovozu všech exemplářů. Trend dovozu exemplářů z přílohy A byl taktéž velice obdobný, nevykazoval však tak výrazné změny. Dovoz exemplářů z přílohy C zahrnoval pouze jediný druh a to *Psittacula krameri*.

Obr. č. 3: Přehled počtu všech dovezených živých exemplářů papoušků do EU v průběhu jednotlivých let se zaměřením na přílohy EU

HLAVNÍ DOVÁŽENÉ DRUHY

Nejvíce dováženými papoušky zařazenými v přílohách CITES do EU byly v letech 2004-2010 druhy *Psittacus erithacus*, *Poicephalus senegalus*, *Agapornis roseicollis*, *Psittacula krameri*, *Myiopsitta monachus* a *Amazona amazonica*.

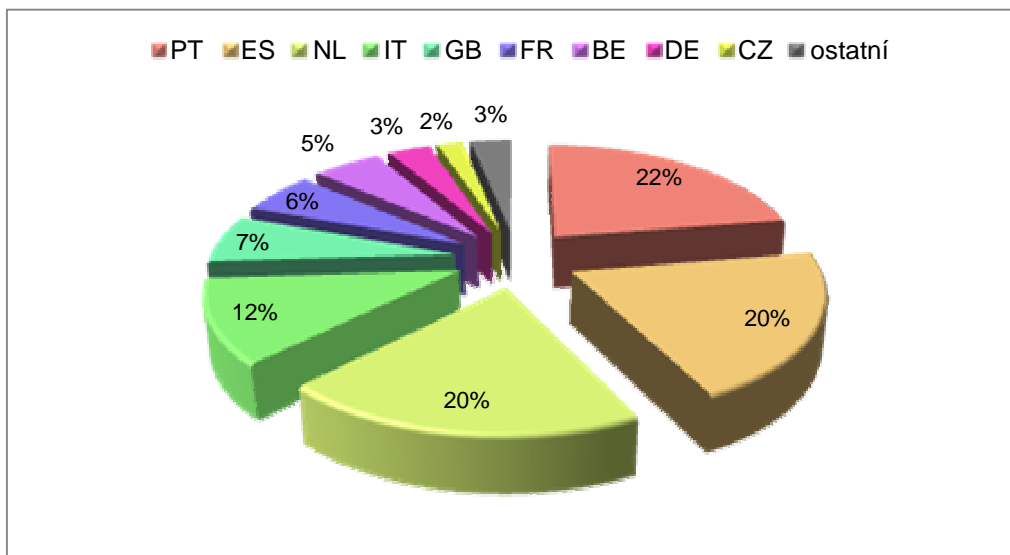
Tabulka č. 4: Přehled nejpočetněji dovážených druhů CITES papoušků do EU (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psittacus erithacus</i>	73 330	29	<i>Psittacula krameri</i>	12 758	5
<i>Poicephalus senegalus</i>	40 550	16	<i>Myiopsitta monachus</i>	12 284	5
<i>Agapornis roseicollis</i>	20 897	8	<i>Amazona amazonica</i>	11 242	4

ZEMĚ DOVOZU

Z celkového počtu 256 065 živých exemplářů papoušků dovezených v daném období do EU jich 57 246 směřovalo do Portugalska, 51 969 do Španělska a 50 820 do Nizozemska. Do České republiky bylo dovezeno 5 035 exemplářů.

Obr. č. 4: Procentuální zastoupení hlavních zemí dovozu (dovoz do EU: 2004-2010)

Legenda ke grafu č. 2

Zkratka země	Název země	Zkratka země	Název země
BE	Belgie	GB	Velká Británie
CZ	Česká republika	IT	Itálie
DE	Německo	NL	Nizozemsko
ES	Španělsko	PT	Portugalsko
FR	Francie		

Pozn.: Pro zajímavost byla do grafu vynesena Česká republika

Portugalsko

Do Portugalska bylo ze zemí mimo EU dovezeno celkem 78 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (23 %) dovozu těchto papoušků do Portugalska směřoval z Argentiny, 13 % z Uruguaye, 12 % z Jihoafrické republiky, 11 % z Kamerunu a 9 % z Pobřeží Slonoviny (viz přílohy - obr. č. 12a).

Nejpočetněji dováženými druhy byly *Psittacus erithacus*, *Myiopsitta monachus*, *Poicephalus senegalus*, *Amazona aestiva* a *Agapornis fischeri*.

Výsledky

Tabulka č. 5: Přehled nejpočetněji dovážených druhů CITES papoušků do Portugalska (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psittacus erithacus</i>	14 354	25	<i>Amazona aestiva</i>	3 763	7
<i>Myiopsitta monachus</i>	9 410	16	<i>Agapornis fischeri</i>	3 528	6
<i>Poicephalus senegalus</i>	6 910	12			

Do Portugalska z Argentiny putovalo celkem devět druhů papoušků, nejpočetněji zastoupenými byli *Amazona aestiva* (3 754 ex.), *Myiopsitta monachus* (2 110 ex.) a *Aratinga acuticaudata* (2 070 ex.). Kromě tří uměle odchovaných exemplářů pocházeli všichni dovezení jedinci z volné přírody.

Z Uruguaye bylo dovezeno 7 300 ex. pouze jednoho druhu papouška, a to *Myiopsitta monachus*. Ve více jak 90 % pocházeli tito jedinci z volné přírody. 500 jedinců (7 %) bylo odebráno z volné přírody v raném stádiu vývoje (s největší pravděpodobností jako vejce) a uměle odchováno.

Z Jihoafrické republiky bylo dovezeno 18 druhů papoušků, především druhy *Agapornis fischeri* (3 400 ex.), *Agapornis personatus* (1 700 ex.) a *Agapornis roseicollis* (1 300 ex.). Všichni dovezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Španělsko

Do Španělska bylo ze zemí mimo EU dovezeno celkem 89 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (39 %) dovozu těchto papoušků do Španělska směřoval z Kuby, 11 % ze Senegalu, 10 % z Izraele, 9 % z Argentiny a 8 % z Jihoafrické republiky (viz přílohy - obr. č. 12b).

Nejpočetněji dováženými druhy byly *Agapornis roseicollis*, *Agapornis personatus*, *Poicephalus senegalus*, *Psittacus erithacus* a *Agapornis fischeri*.

Tabulka č. 6: Přehled nejpočetněji dovážených druhů CITES papoušků do Španělska (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Agapornis roseicollis</i>	17 630	34	<i>Psittacus erithacus</i>	4 384	8
<i>Agapornis personatus</i>	6 309	12	<i>Agapornis fischeri</i>	4 373	8
<i>Poicephalus senegalus</i>	5 160	10			

Výsledky

Do Španělska byly z Kuby dovezeny celkem tři druhy papoušků rodu *Agapornis*, a to *Agapornis roseicollis* (17 150 ex.), *A. personatus* (1 850 ex.) a *A. fischeri* (1 300 ex.). Všichni dovezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Ze Senegalu bylo dovezeno 5 798 ex. pouze dvou druhů papoušků, a to *Poicephalus senegalus* (3 489 ex.) a *Psittacula krameri* (2 300 ex.). Všichni tito jedinci pocházeli z volné přírody.

Z Izraele bylo dovezeno 31 druhů papoušků, především druhy *Agapornis personatus* (2 559 ex.), *Agapornis fischeri* (1 823 ex.) a *Agapornis nigrigenis* (420 ex.). Všichni dovezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Nizozemsko

Do Nizozemska bylo ze zemí mimo EU dovezeno celkem 123 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (28 %) dovozu těchto papoušků do Nizozemska směřoval z Demokratické republiky Kongo, 18 % z Konga, 13 % z Kamerunu, 10 % z Madagaskaru a 7 % z Guyany (viz přílohy - obr. č. 12c).

Nejpočetněji dováženými druhy byly *Psittacus erithacus*, *Agapornis canus*, *Poicephalus senegalus*, *Amazona amazonica* a *Cacatua ducorpsii*.

Tabulka č. 7: Přehled nejpočetněji dovážených druhů CITES papoušků do Nizozemska (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psittacus erithacus</i>	31 803	63	<i>Amazona amazonica</i>	2 337	5
<i>Agapornis canus</i>	4 876	10	<i>Cacatua ducorpsii</i>	600	2
<i>Poicephalus senegalus</i>	4 876	10			

Do Nizozemska byl z Demokratické rep. Kongo, z Konga i Kamerunu, jakožto hlavních zemí vývozu, dovezen pouze jeden druh papouška, a to *Psittacus erithacus* v počtech ve shodném pořadí – 14 237 exemplářů, 9 058 ex. a 6 737 ex. Všichni tito jedinci pocházeli z volné přírody.

ZEMĚ VÝVOZU

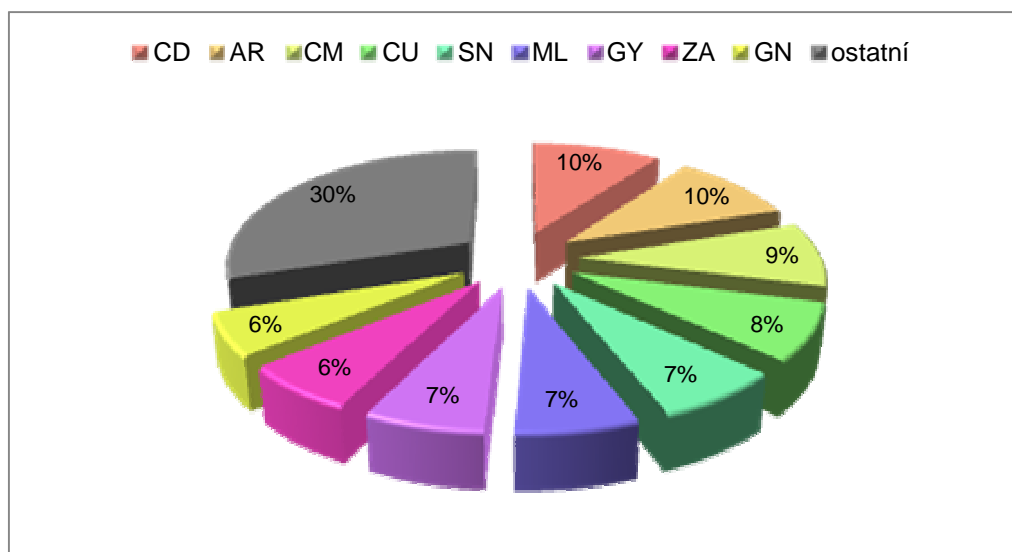
Přes polovinu papoušků bylo do EU v letech 2004-2010 dovezeno z Afriky, necelých 35 % z Jižní a Střední Ameriky a necelých 6 % z Asie. Z afrických zemí se jednalo především o Demokratickou republiku Kongo, Kamerun a Senegal. Z neotropických

Výsledky

zemí byli největšími dodavateli Argentina, Kuba a Guyana. Z Asie představoval největší dovoz z jihozápadní a jihovýchodní části, zejména z Izraele, Singapuru.

Hlavními zeměmi vývozu papoušků do EU byly Demokratická republika Kongo, Argentina a Kamerun. Dem. rep. Kongo dovezla do EU celkem 25 755 živých exemplářů papoušků, 25 222 exemplářů bylo dovezeno z Argentiny a 23 210 z Kamerunu.

Obr. č. 5: Procentuální zastoupení hlavních zemí vývozu (dovoz do EU: 2004-2010)

Legenda ke grafu č. 3

Zkratka země	Název země	Zkratka země	Název země
AR	Argentina	GY	Guyana
CD	Demokratická rep. Kongo	ML	Mali
CM	Kamerun	SN	Senegal
CU	Kuba	ZA	Jihoafrická republika
GN	Guinea		

Demokratická republika Kongo

Z Demokratické republiky Kongo byly do zemí EU dovezeny čtyři druhy papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (55 %) vývozu těchto papoušků z Dem. rep. Kongo směřoval do Nizozemska, 31 % do Belgie, 5 % do Portugalska, 4 % do Německa a 3 % do Španělska (viz přílohy - obr. č. 13a).

Dováženými druhy byly *Psittacus erithacus*, *Agapornis pullarius*, *Poicephalus gulielmi* a *Poicephalus senegalus*.

Výsledky

Tabulka č. 8: Přehled dovážených druhů CITES papoušků z Dem. rep. Kongo (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psittacus erithacus</i>	25 554	99,196	<i>Poicephalus gulielmi</i>	100	0,4
<i>Agapornis pullarius</i>	100	0,4	<i>Poicephalus senegalus</i>	1	0,04

Z Dem. rep. Kongo do Nizozemska a Portugalska putoval pouze jediný druh, a to *Psittacus erithacus*, v počtech 14 237 a 1 351 exemplářů. Všichni jedinci pocházeli z volné přírody.

Do Belgie byly dovezeny dva druhy papoušků. Taktéž *Psittacus erithacus* v počtu 8 087 exemplářů a *Poicephalus gulielmi* v počtu 100 ex. Všichni dovezení jedinci pocházeli z volné přírody.

Argentina

Z Argentiny bylo do zemí EU dovezeno celkem 22 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (53 %) vývozu těchto papoušků z Argentiny směřoval do Portugalska, 22 % do Itálie, 5 % do Španělska, 3 % do Nizozemska a 2 % do Německa (viz přílohy - obr. č. 13b).

Nejpočetněji dováženými druhy byly *Amazona aestiva*, *Aratinga acuticaudata*, *Myiopsitta monachus*, *Cyanoliseus patagonus* a *Pionus maximiliani*.

Tabulka č. 9: Přehled nejpočetněji dovážených druhů CITES papoušků z Argentiny (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Amazona aestiva</i>	8 038	32	<i>Cyanoliseus patagonus</i>	3 120	12
<i>Aratinga acuticaudata</i>	4 000	16	<i>Pionus maximiliani</i>	2 613	10
<i>Myiopsitta monachus</i>	3 432	14			

Z Argentiny bylo do Portugalska dovezeno celkem devět druhů papoušků, viz kapitola Země dovozu: Portugalsko.

Do Itálie bylo dovezeno devět druhů papoušků, především *Amazona aestiva* (2 286 ex.), *Myiopsitta monachus* (1 120 ex.) a *Nandayus nenday* (735 ex.). 97 % dovezených papoušků pocházelo z volné přírody, zbylé 3 % z umělých chovů.

Do Španělska bylo dovezeno celkem 18 druhů papoušků, především druhy *Aratinga acuticaudata* (1 370 ex.), *Amazona aestiva* (1 170 ex.) a *Cyanoliseus*

Výsledky

patagonus (1 024 ex.). 95 % dovezených jedinců pocházelo z volné přírody, 5 % z umělých chovů a 2 jedinci byly odebráni z volné přírody v raném stádiu vývoje (s největší pravděpodobností jako vejce) a uměle odchováni.

Kamerun

Z Kamerunu byly do zemí EU dovezeny pouze tři druhy papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (29 %) vývozu těchto papoušků z Kamerunu směřoval do Nizozemska, 27 % do Portugalska, 17 % do Itálie, 11 % do Francie a 8 % do Španělska (viz přílohy - obr. č. 13c).

Dováženými druhy byly *Psittacus erithacus*, *Poicephalus gulielmi* a *Agapornis pullarius*

Tabulka č. 10: Přehled dovážených druhů CITES papoušků z Kamerunu (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psittacus erithacus</i>	22 899	98,7	<i>Agapornis pullarius</i>	91	0,4
<i>Poicephalus gulielmi</i>	220	0,9			

Z Kamerunu byl do Nizozemska a Itálie dovezen pouze jediný druh a to *Psittacus erithacus* v počtech 6 737 a 3 080 exemplářů. Všichni jedinci pocházeli z volné přírody.

Do Portugalska byly dovezeny dva druhy papoušků. Taktéž *Psittacus erithacus* v počtu 6 050 exemplářů a *Poicephalus gulielmi* v počtu 120 exemplářů. Všichni jedinci pocházeli z volné přírody.

PŮVOD DOVEZENÝCH EXEMPLÁŘŮ DO EU A ÚČEL OBCHODU

V 74 % (189 806 jedinců) pocházely dovezené živé exempláře CITES papoušků do EU v letech 2004-2010 z volné přírody (zejména z Demokratické republiky Kongo, Argentiny a Kamerunu), ve 24 % z umělých chovů (zejména z Kuby, Jihoafrické republiky a Izraele kdy pocházeli z umělých chovů všichni dovezení jedinci s výjimkou osmi dovezených exemplářů z Jihoafrické republiky). V 98 % se země původu shodovaly se zeměmi vývozu.

97 % exemplářů bylo určeno pro komerční obchod. Pro chov v evropských zoologických zahradách bylo dovezeno pouze 80 exemplářů 18 druhů papoušků. Do některé z českých ZOO putovalo v roce 2008 pět jedinců druhu *Ara ararauna*.

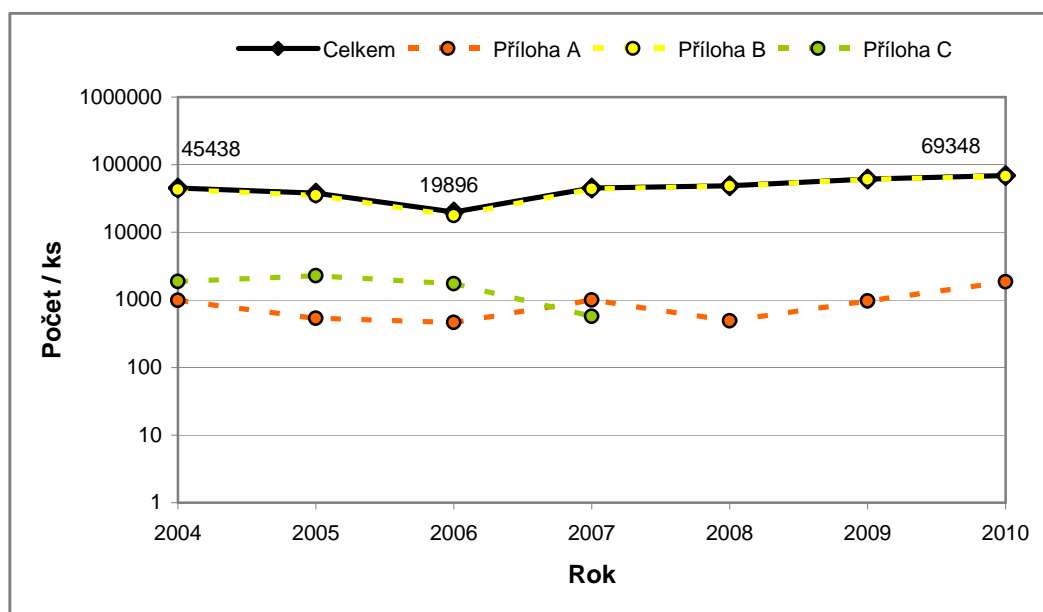
Výsledky

4.2.2. Vývoz z EU

Z Evropské unie bylo v letech 2004-2010 vyvezeno celkem 328 085 exemplářů 206 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Dovoz do EU tedy převyšoval vývoz z EU, a to přibližně v poměru 4:3.

Podobně jako u dovozu živých exemplářů CITES papoušků do EU, i jejich vývoz z EU se v prvních dvou letech držel na vysokých hodnotách a v roce 2006 poklesl. Následující rok však dokonce překročil původní hodnoty a od té doby již jen vzrůstal. Přerušované křivky značí vývoz živých exemplářů papoušků z příloh A, B a C. Křivka dovozu exemplářů z přílohy B téměř kopírovala křivku dovozu všech exemplářů. Trend dovozu exemplářů z přílohy A byl taktéž vcelku obdobný. Vývoz ex. z přílohy C zahrnoval pouze jediný druh a to *Psittacula krameri*.

Obr. č. 6: Přehled počtu všech vyvezených živých exemplářů papoušků z EU v průběhu jednotlivých let se zaměřením na přílohy EU

HLAVNÍ VYVÁŽENÉ DRUHY

Nejvíce vyváženými druhy papoušků zařazených v přílohách CITES z EU byly v letech 2004-2010 *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Agapornis personatus*, *Agapornis fischeri*, *Platycercus elegans* a *Bolborhynchus lineola*. Všechny tyto druhy byly vyváženy pravidelně.

Výsledky

Tabulka č. 11: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů CITES papoušků do EU (2004-2010)

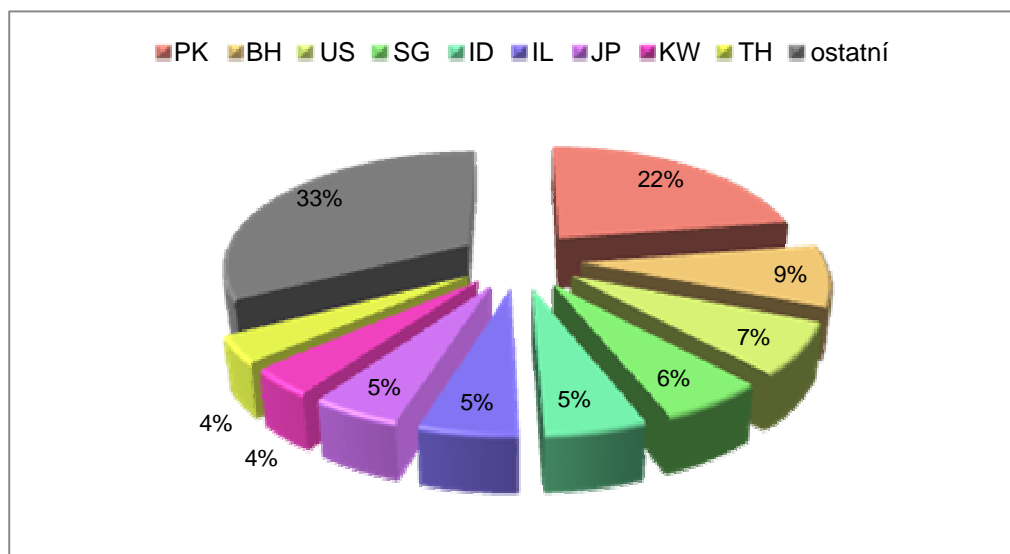
Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psephotus haematonotus</i>	70 660	22	<i>Agapornis fischeri</i>	22 769	7
<i>Platycercus eximius</i>	59 240	18	<i>Platycercus elegans</i>	19 186	6
<i>Agapornis personatus</i>	26 440	8	<i>Bolborhynchus lineola</i>	15 765	5

ZEMĚ DOVOZU

80 % papoušků bylo z EU vyvezeno do Asie (z čehož 40 % představovala jihozápadní Asie, 28 % jižní Asie a 20 % jihovýchodní Asie). Necelých 10 % bylo vyvezeno do Severní Ameriky, zejména do Spojených států amerických.

Z celkového počtu 328 085 živých exemplářů papoušků vyvezených v daném období (2004-2010) z EU jich 73 858 bylo vyvezeno do Pákistánu, 28 097 do Bahrajnu a 23 252 do Spojených států amerických.

Obr. č. 7: Procentuální zastoupení hlavních zemí dovozu (vývoz z EU: 2004-2010)

Legenda ke grafu č. 5

Zkratka země	Název země	Zkratka země	Název země
BH	Bahrajn	PK	Pákistán
ID	Indonésie	SG	Singapur
IL	Izrael	TW	Taiwan
JP	Japonsko	US	Spojené státy americké
KW	Kuvajt		

Výsledky

Pákistán

Do Pákistánu bylo ze čtyř zemí EU vyvezeno celkem 45 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (92 %) dovozu těchto papoušků do Pákistánu směřoval z Nizozemska, 4 % z České republiky, necelé 4 % z Belgie a pouze 1 jedinec z Dánska (viz přílohy - obr. č. 14a).

Nejpočetněji vyváženými druhy byly *Platycercus eximius*, *Psephotus haematonotus*, *Neophema pulchella*, *Agapornis personatus* a *Platycercus elegans*.

Tabulka č. 12: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů CITES papoušků do Pákistánu (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Platycercus eximius</i>	15 517	21	<i>Agapornis personatus</i>	6 882	9
<i>Psephotus haematonotus</i>	14 604	20	<i>Platycercus elegans</i>	6 309	8
<i>Neophema pulchella</i>	6 926	9			

Do Pákistánu z Nizozemska putovalo celkem 39 druhů papoušků, nejpočetněji zastoupenými byli *Platycercus eximius* (14 038 ex.), *Psephotus haematonotus* (12 341 ex.) a *Agapornis personatus* (6 814 ex.). Všichni dovezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Z České republiky bylo vyvezeno 13 druhů papoušků, především druhy *Psephotus haematonotus* (1 182 ex.), *Platycercus eximius* (887 ex.) a *Platycercus elegans* (202 ex.). Všichni dovezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Z Belgie bylo vyvezeno 34 druhů papoušků, především druhy *Psephotus haematonotus* (1 081 ex.), *Platycercus eximius* (592 ex.) a *Psittacula krameri* (270 ex.). Taktéž pocházeli všichni dovezení jedinci z umělých chovů.

Bahrajn

Do Bahrajnu bylo z pěti zemí EU vyvezeno celkem 34 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (74 %) dovozu těchto papoušků do Bahrajnu směřoval z Nizozemska, 22 % z Belgie, 5 % z České republiky, pouze čtyři jedinci z Francie a jeden jedinec z Velké Británie (viz přílohy - obr. č. 14b).

Nejpočetněji dováženými druhy byly *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Bolborhynchus lineola*, *Agapornis fischeri* a *Forpus coelestis*.

Výsledky

Tabulka č. 13: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů CITES papoušků do Bahrajnu (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psephotus haematonotus</i>	10 502	37	<i>Agapornis fischeri</i>	1 760	6
<i>Platycercus eximius</i>	6 971	25	<i>Forpus coelestis</i>	1 413	5
<i>Bolborhynchus lineola</i>	4 009	14			

Do Bahrajnu z Nizozemska putovalo celkem 18 druhů papoušků, nejpočetněji zastoupenými byli *Psephotus haematonotus* (7 352 ex.), *Platycercus eximius* (5 448 ex.) a *Bolborhynchus lineola* (3 927 ex.). 20 dovezených jedinců bylo odebráno z volné přírody v raném stádiu vývoje (s největší pravděpodobností jako vejce) a uměle odchováno, ostatní jedinci pocházeli z umělých chovů.

Z Belgie bylo vyvezeno 19 druhů papoušků, především druhy *Psephotus haematonotus* (2 924 ex.), *Platycercus eximius* (1 195 ex.) a *Cyanoramphus novaezelandiae* (554 ex.). Všichni dovezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Z České republiky bylo vyvezeno 17 druhů papoušků, především druhy *Platycercus eximius* (328 ex.), *Psephotus haematonotus* (226 ex.) a *Agapornis fischeri* (172 ex.). Taktéž pocházeli všichni dovezení jedinci z umělých chovů.

Spojené státy americké

Do Spojených států amerických bylo ze zemí EU vyvezeno celkem 72 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (79 %) vývozu těchto papoušků do USA směřoval z Belgie, 20 % z Nizozemska, necelé 1 % z Německa (viz přílohy - obr. č. 14c).

Nejpočetněji dováženými druhy byly *Platycercus eximius*, *Psephotus haematonotus*, *Platycercus elegans*, *Bolborhynchus lineola* a *Neopsephotus bourkii*.

Tabulka č. 14: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů CITES papoušků do USA (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Platycercus eximius</i>	7 029	30	<i>Bolborhynchus lineola</i>	1 272	5
<i>Psephotus haematonotus</i>	6 747	29	<i>Noepsephotus bourkii</i>	842	4
<i>Platycercus elegans</i>	1 763	8			

Výsledky

Do USA z Belgie putovalo celkem 31 druhů papoušků, nejpočetněji zastoupenými byli *Psephotus haematonotus* (6 372 ex.), *Platycercus eximius* (5 991 ex.) a *Platycercus elegans* (1 256 ex.). Pouze jeden vyvezený jedinec pocházel z volné přírody, ostatní z umělých chovů.

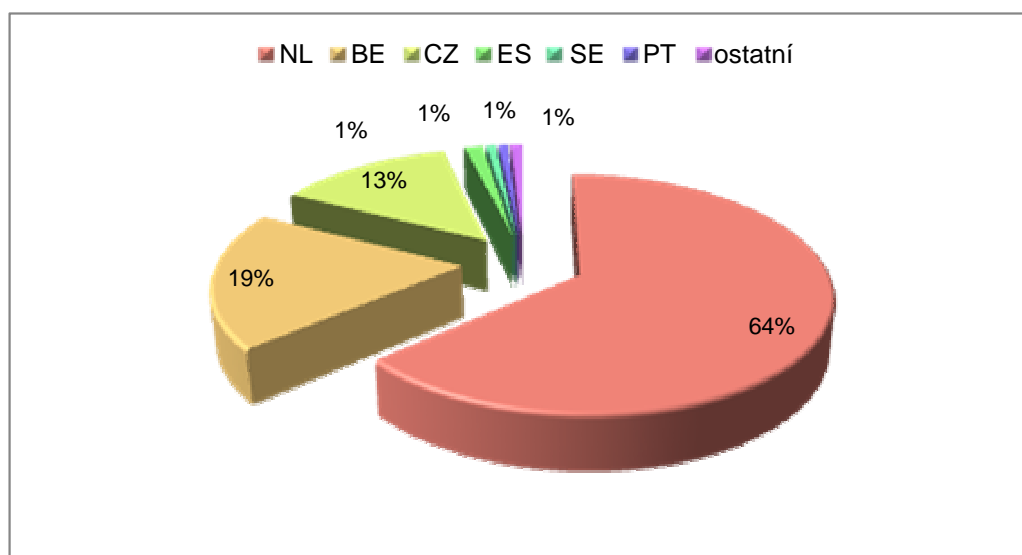
Z Nizozemska bylo vyvezeno 32 druhů papoušků, především druhy *Platycercus eximius* (1 038 ex.), *Platycercus elegans* (507 ex.) a *Agapornis personatus* (458 ex.). Všichni vyvezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Z Německa bylo vyvezeno 31 druhů papoušků, především druhy *Psittacus erithacus* (26 ex.), *Amazona ochrocephala* (7 ex.) a *Ara ararauna* (5 ex.). 71 vyvezených exemplářů pocházelo z umělých chovů, osm z volné přírody, dva exempláře byly tzv. předcitesové (to znamená získané před zařazením druhu do příloh CITES), u jednoho nebyl původ znám.

ZEMĚ VÝVOZU

Hlavními zeměmi vývozu papoušků z EU byly v letech 2004-2010 Nizozemsko, Belgie a Česká republika. Nizozemsko vyvezlo celkem 205 969 živých exemplářů papoušků, 61 691 exemplářů bylo vyvezeno z Belgie a 43 889 z ČR.

Obr. č. 8: Procentuální zastoupení hlavních zemí vývozu (vývoz z EU: 2004-2010)

Legenda ke grafu č. 6

Zkratka země	Název země	Zkratka země	Název země
BE	Belgie	NL	Nizozemsko
CZ	Česká republika	PT	Portugalsko
ES	Španělsko	SE	Švédsko

Výsledky

Nizozemsko

Z Nizozemska bylo do zemí mimo EU vyvezeno celkem 74 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (33 %) vývozu těchto papoušků z Nizozemska směřoval do Pákistánu, 10 % do Bahrajnu, 9 % do Indonésie, 8 % do Senegalu a 6 % do Thajska (viz přílohy - obr. č. 15a).

Nejpočetněji vyváženými druhy byly *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Agapornis personatus*, *Agapornis fischeri* a *Bolborhynchus lineola*.

Tabulka č. 15: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů CITES papoušků z Nizozemska (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psephotus haematonotus</i>	37 342	18	<i>Agapornis fischeri</i>	14 919	7
<i>Platycercus eximius</i>	34 889	17	<i>Bolborhynchus lineola</i>	12 301	6
<i>Agapornis personatus</i>	17 540	9			

Z Nizozemska do Pákistánu putovalo celkem 68 050 živých exemplářů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES, viz kapitola Země dovozu: Pákistán.

Do Bahrajnu bylo vyvezeno 19 druhů papoušků, především druhy *Psephotus haematonotus* (7 352 ex.), *Platycercus eximius* (5 448 ex.) a *Bolborhynchus lineola* (3 927 ex.). 20 vyvezených jedinců bylo odebráno z volné přírody v raném stádiu vývoje (s největší pravděpodobností jako vejce) a uměle odchováno, všichni ostatní jedinci pocházeli z umělých chovů.

Do Indonésie bylo vyvezeno 45 druhů papoušků, především druhy *Agapornis fischeri* (9 273 ex.), *Agapornis personatus* (5 529 ex.), *Psephotus haematonotus* (1 116 ex.). 20 vyvezených jedinců pocházelo z volné přírody, ostatní z umělých chovů.

Belgie

Z Belgie bylo do zemí mimo EU vyvezeno celkem 130 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (30 %) vývozu těchto papoušků z Belgie směřoval do Spojených států amerických, 22 % do Izraele, 12 % do Japonska, 10 % do Bahrajnu a 6 % do Taiwanu (viz přílohy - obr. č. 15b).

Nejpočetněji vyváženými druhy byly *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Platycercus elegans*, *Bolborhynchus lineola* a *Forpus coelestis*.

Výsledky

Tabulka č. 16: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů CITES papoušků z Belgie (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psephotus haematonotus</i>	21 659	35	<i>Bolborhynchus lineola</i>	3 133	5
<i>Platycercus eximius</i>	13 225	21	<i>Forpus coelestis</i>	2 750	4
<i>Platycercus elegans</i>	3 236	5			

Z Belgie do USA putovalo celkem 31 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES, nejpočetněji zastoupenými byly druhy *Psephotus haematonotus* (6 372 ex.), *Platycercus eximius* (5 991 ex.) a *Platycercus elegans* (1 256 ex.). Jeden jedinec pocházel z volné přírody, ostatní z umělých chovů.

Do Izraele bylo vyvezeno 46 druhů papoušků, především druhy *Psephotus haematonotus* (7 330 ex.), *Platycercus eximius* (3 102 ex.) a *Platycercus elegans* (759 ex.). Všichni vyvezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Do Japonska bylo vyvezeno 78 druhů papoušků, především druhy *Psephotus haematonotus* (1 541 ex.), *Bolborhynchus lineola* (864 ex.) a *Forpus coelestis* (768 ex.). 22 vyvezených jedinců pocházelo z volné přírody, ostatní z umělých chovů.

Česká republika

Z České republiky bylo do zemí mimo EU vyvezeno celkem 50 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Největší podíl (27 %) vývozu těchto papoušků z České republiky směřoval do Libye, 22 % do Kuvajtu, necelé 12 % do Spojených arabských emirátů, 7 % do Pákistánu a 7 % do Turecka (viz přílohy - obr. č. 15c).

Nejpočetněji vyváženými druhy byly *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Agapornis personatus*, *Agapornis fischeri* a *Cyanoramphus novaezelandiae*.

Tabulka č. 17: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů CITES papoušků z České republiky (2004-2010)

Druh	Počet	%	Druh	Počet	%
<i>Psephotus haematonotus</i>	9 563	22	<i>Agapornis fischeri</i>	6 305	14
<i>Platycercus eximius</i>	9 144	21	<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	3 507	8
<i>Agapornis personatus</i>	6 956	16			

Výsledky

Z ČR do Libye putovalo celkem 14 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES, nejpočetněji zastoupenými byli druhy *Agapornis personatus* (3 070 ex.), *Agapornis fischeri* (3 066 ex.) a *Platycercus eximius* (2 420 ex.). Všichni vyvezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Do Kuvajtu bylo vyvezeno 30 druhů papoušků, především druhy *Psephotus haematonotus* (3 122 ex.), *Agapornis personatus* (1 777 ex.) a *Agapornis fischeri* (1 725 ex.). Všichni vyvezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

Do Spojených arabských emirátů bylo vyvezeno 22 druhů papoušků, především druhy *Platycercus eximius* (1 574 ex.), *Psephotus haematonotus* (1 458 ex.) a *Platycercus elegans* (684 ex.). Všichni vyvezení jedinci pocházeli z umělých chovů.

PŮVOD OBCHODOVANÝCH EXEMPLÁŘŮ A ÚČEL OBCHODU

Téměř 99 % živých exemplářů papoušků vyvezených z EU v letech 2004-2010 pocházelo z umělých chovů, 1 %, tj. 3 979 jedinců, z volné přírody a to zejména z Uruguaye, Kamerunu a Argentiny. 99 % těchto papoušků bylo využito pro komerční obchod. Zbýlé 1 % tvořil vývoz exemplářů za účelem rozmnožení v umělém chovu, pro osobní účely, pro chov v zoologických zahradách atd. V 96 % se země původu shodovaly se zeměmi vývozu.

Pro chov v mimoevropských zoologických zahradách bylo vyvezeno pouze 95 exemplářů 24 druhů papoušků. Pro zajímavost z ČR putovalo do těchto ZOO 13 jedinců čtyř druhů rodu *Ara*, čtyři jedinci druhu *Cacatua alba* a dva jedinci druhu *Psittacus erithacus*.

4.3. Obchod s živými exempláři papoušků z přílohy A

4.3.1. Dovoz do EU

Během daného období (2004-2010) bylo do Evropské unie dovezeno celkem 1 065 živých exemplářů 34 druhů papoušků zařazených v příloze A.

Nejčastěji a pravidelně dováženými druhy byly *Cacatua moluccensis*, *Anodorhynchus hyacinthinus*, *Cacatua sulphurea*, *Ara macao* a *Probosciger aterrimus*.

Výsledky

Tabulka č. 18: Přehled nejpočetněji dovážených druhů papoušků z přílohy A

Druh	Počet	%	Stupeň ohrožení podle červeného listu IUCN
<i>Cacatua moluccensis</i>	219	21	Zranitelný
<i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	197	18	Ohrožený
<i>Cacatua sulphurea</i>	90	8	Kriticky ohrožený
<i>Ara macao</i>	81	8	Málo dotčený
<i>Probosciger aterrimus</i>	76	7	Málo dotčený

Hlavními zeměmi dovozu byly Velká Británie (243 ex. ~ 23 %), Německo (171 ex. ~ 16 %), Česká republika (153 ex. ~ 14 %), Nizozemsko (139 ex. ~ 13 %) a Španělsko (108 ex. ~ 10 %). Do Velké Británie bylo nejvíce exemplářů dovezeno z Filipín, Bahrajnu a Jihoafrické republiky.

Hlavními zeměmi vývozu byly Filipíny (297 ex. ~ 28 %), Singapur (178 ex. ~ 17 %), Švýcarsko (158 ex. ~ 15 %), Jihoafrická republika (86 ex. ~ 8 %) a Argentina (74 ex. ~ 7 %). Z Filipín bylo nejvíce exemplářů dovezeno do Velké Británie, Německa a Švédska.

98 % dovezených exemplářů pocházelo z umělých chovů, necelé 2 % z volné přírody. Osm exemplářů pěti druhů pocházejících z volné přírody bylo dovezeno za účelem rozmnožení v chovu (druhy *Ara macao*, *Anodorhynchus leari*, *Amazona versicolor*, *Cyanopsitta spixii*), či za osobním účelem (*Cacatua sulphurea*). Země původu se v 90 % shodovaly se zeměmi vývozu.

47 % dovezených exemplářů bylo dovezeno za komerčními účely, 29 % za účelem rozmnožení v umělém chovu, 28 jedinců (0,03 %) bylo dovezeno pro chov v některé z evropských zoologických zahrad.

Kriticky ohroženými druhy, které se objevily v dovozu, byly *Ara glaucogularis*, *Cacatua haematuropygia*, *Cacatua sulphurea*, a *Cyanopsitta spixii*.

4.3.2. Vývoz z EU

Během daného období (2004-2010) bylo z Evropské unie vyvezeno celkem 6 281 živých exemplářů 34 druhů papoušků zařazených v příloze A.

Nejčastěji a pravidelně vyváženými druhy byly *Cyanoramphus novaezelandiae*, *Psephotus dissimilis*, *Amazona auropalliata*, *Amazona ochrocephala* a *Ara militaris*.

Výsledky

Tabulka č. 19: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů papoušků z přílohy A

Druh	Počet	%	Stupeň ohrožení podle červeného listu IUCN
<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	5 359	85	Od 2005 zranitelný
<i>Psephotus dissimilis</i>	150	2	Málo dotčený
<i>Amazona auropalliata</i>	99	2	Od 2010 zranitelný
<i>Amazona ochrocephala</i>	94	1	Málo dotčený
<i>Ara militaris</i>	44	1	Zranitelný

Hlavními zeměmi dovozu byly Libye (1 647 ex. ~ 26 %), Bahrajn (933 ex. ~ 15 %), Kuvajt (669 ex. ~ 11 %), Rusko (349 ex. ~ 6 %) a Spojené státy americké (328 ex. ~ 5 %). Veškerý vývoz do Libye směřoval z České republiky, jednalo se o dvě zásilky druhu *Cyanoramphus novaezelandiae* z roku 2009 a 2010.

Hlavními zeměmi vývozu byly Česká republika (3 502 ex. ~ 57 %), Belgie (1 359 ex. ~ 22 %), Nizozemsko (965 ex. ~ 15 %), Dánsko (114 ex. ~ 2 %) a Velká Británie (107 ex. ~ 2 %). Z České republiky bylo nejvíce exemplářů vyvezeno do Libye, Kuvajtu a Ruska.

V necelých 99 % pocházeli vyvezení jedinci z chovů v zajetí. Z volné přírody pocházelo pouze pět jedinců druhu *Cacatua sulphurea*.

92 % vyvezených exemplářů bylo vyvezeno za komerčními účely, 4 % za účelem rozmnožení v umělém chovu, 2,5 % bylo vyvezeno pro osobní účely, pouze 34 jedinců bylo vyvezeno do některé z mimoevropských zoologických zahrad.

Kriticky ohroženými druhy, které se objevily ve vývozu, byly taktéž jako u dovozu *Ara glaucogularis*, *Cacatua haematorupygia*, *Cacatua sulphurea* a *Cyanopsitta spixii*.

4.4. Obchod s živými exempláři papoušků z přílohy B

4.4.1. Dovoz do EU

Během daného období (2004-2010) bylo do Evropské unie dovezeno celkem 242 242 živých exemplářů 176 druhů papoušků zařazených v příloze B.

Nejčastěji dováženými druhy byly *Psittacus erithacus*, *Poicephalus senegalus*, *Agapornis roseicollis*, *Myiopsitta monachus* a *Amazona amazonica*.

Výsledky

Tabulka č. 20: Přehled nejpočetněji dovážených druhů papoušků z přílohy B

Druh	Počet	%	Stupeň ohrožení podle červeného listu IUCN
<i>Psittacus erithacus</i>	73 330	28	Zranitelný
<i>Poicephalus senegalus</i>	40 550	17	Málo dotčený
<i>Agapornis roseicollis</i>	20 897	9	Málo dotčený
<i>Myiopsitta monachus</i>	12 284	5	Málo dotčený
<i>Amazona amazonica</i>	11 242	5	Málo dotčený

Hlavními zeměmi dovozu byly Portugalsko (55 580 ex. ~ 23 %), Nizozemsko (50 577 ex. ~ 21 %), Španělsko (47 834 ex. ~ 20 %), Itálie (24 299 ex. ~ 10 %) a Velká Británie (16 541 ex. ~ 7 %). Do Portugalska se nejvíce dováželo z Argentiny, Uruguaye a Jihoafrické republiky.

Hlavními zeměmi vývozu byly Demokratická republika Kongo (25 755 ex. ~ 11 %), Argentina (25 148 ex. ~ 10 %), Kamerun (23 210 ex. ~ 10 %), Kuba (20 300 ex. ~ 8 %) a Guyana (16 898 ex. ~ 7 %). Z Dem. rep. Kongo se nejvíce dováželo do Nizozemska, Belgie a Portugalska. 75 % dovezených exemplářů pocházelo z volné přírody, necelých 24 % z umělých chovů. Země původu se v 98 % shodovaly se zeměmi vývozu.

99 % exemplářů bylo dovezeno za komerčními účely, v necelém 1 % hrál roli dovoz pro osobní účely, pouze 52 jedinců bylo dovezeno pro chov v některé z evropských zoologických zahrad.

4.4.2. Vývoz z EU

Během daného období (2004-2010) bylo z Evropské unie vyvezeno celkem 315 360 živých exemplářů 176 druhů papoušků zařazených v příloze B.

Nejčastěji vyváženými druhy byly *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Agapornis personatus*, *Agapornis fischeri* a *Platycercus elegans*.

Výsledky

Tabulka č. 21: Přehled nejpočetněji vyvážených druhů papoušků z přílohy B

Druh	Počet	%	Stupeň ohrožení podle červeného listu IUCN
<i>Psephotus haematonotus</i>	70 660	22	Málo dotčený
<i>Platycercus eximius</i>	59 240	18	Není zařazen
<i>Agapornis personatus</i>	26 440	7	Málo dotčený
<i>Agapornis fischeri</i>	22 769	6	Téměř ohrožený
<i>Platycercus elegans</i>	19 186	5	Od 2005 málo dotčený

Hlavními zeměmi dovozu byly Pákistán (71 178 ex. ~ 23 %), Bahrajn (27 064 ex. ~ 9 %), Spojené státy americké (22 336 ex. ~ 7 %), Singapur (18 642 ex. ~ 6 %) a Indonésie (18 100 ex. ~ 6 %). Do Pákistánu se nejvíce vyváželo z Nizozemska, České republiky a Belgie.

Hlavními zeměmi vývozu byly Nizozemsko (201 539 ex. ~ 64 %), Belgie (58 095 ex. ~ 18 %), Česká republika (40 064 ex. ~ 13 %), Španělsko (4 377 ex. ~ 1 %) a Švédsko (2 347 ex. ~ 1 %). Z Nizozemska se nejvíce vyváželo do Pákistánu, Bahrajnu a Indonésie.

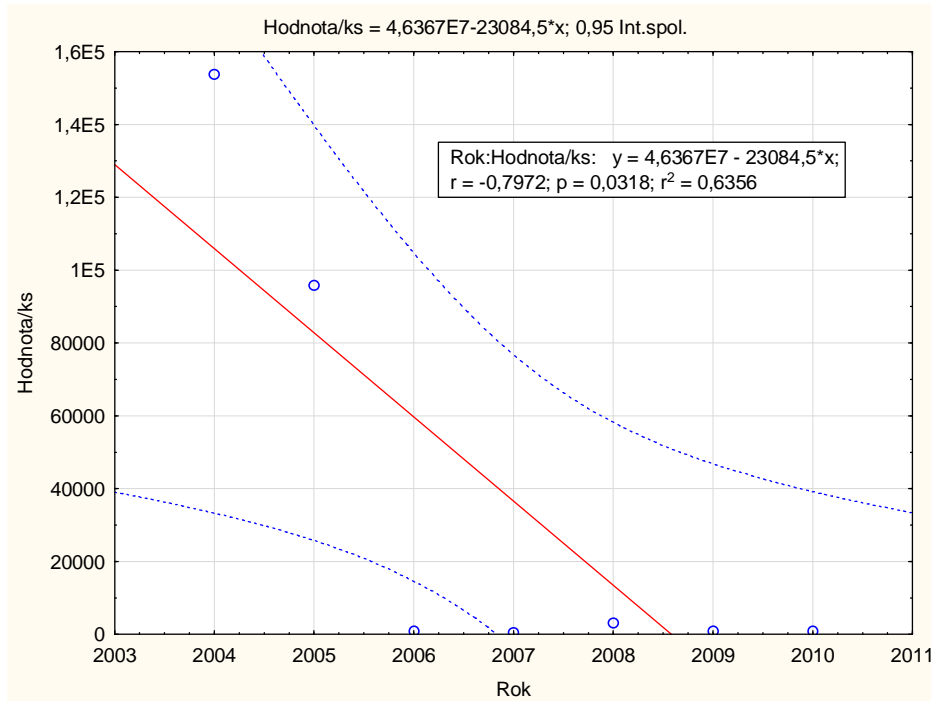
Necelých 99 % vyvezených exemplářů pocházelo z umělých chovů, 1 % z volné přírody. Země původu se v 97 % shodovaly se zeměmi vývozu.

99 % exemplářů bylo vyvezeno za komerčními účely, pouze 415 jedinců bylo vyvezeno za účelem rozmnožení v umělém chovu, 61 jedinců bylo dovezeno pro chov v některé z mimoevropských zoologických zahrad.

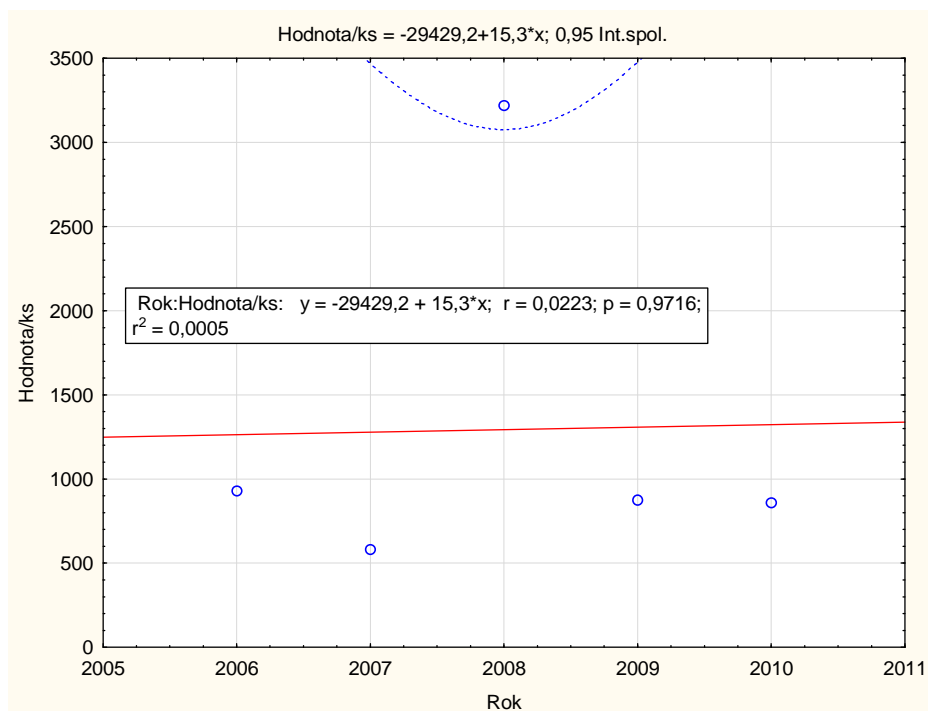
4.5. Statistické vyhodnocení obchodu

4.5.1. Dovoz do EU

Obr. č. 9: Regresní model lineární závislosti počtu dovezených živých exemplářů papoušků v letech 2004-2010

Obr. č. 10: Regresní model lineární závislosti počtu dovezených živých exemplářů papoušků v letech 2006-2010

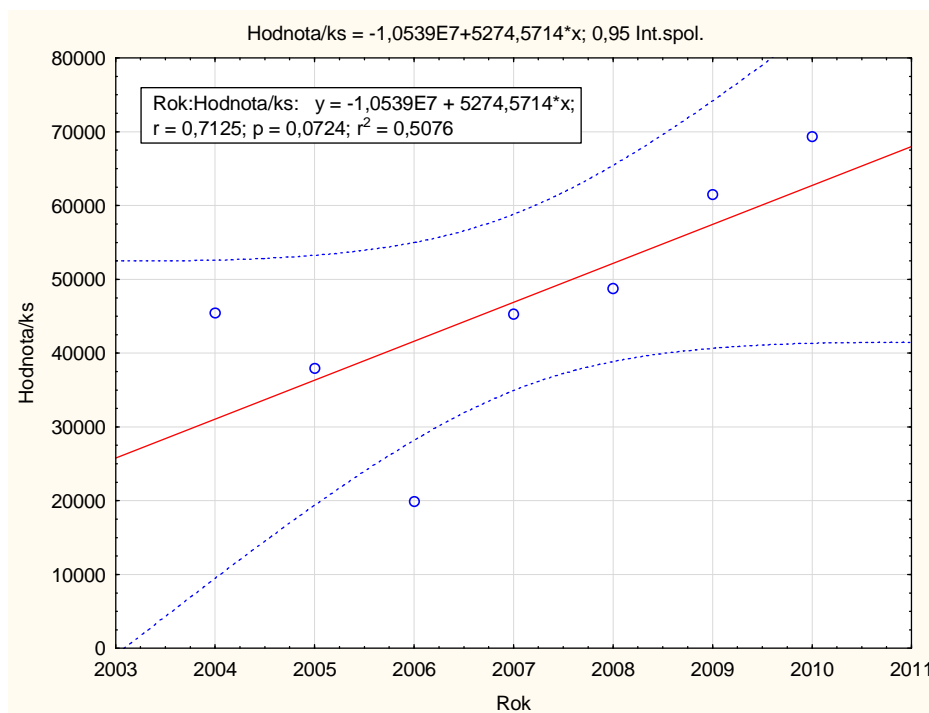

Výsledky

Křivka vývoje dovozu exemplářů papoušků a záporný korelační koeficient lineárního modelu grafu naznačují negativní korelaci, která je statisticky průkazná. Výsledky jsou však ovlivněny vysokými hodnotami dovozu v letech 2004 a 2005, tedy před přijetím veterinárních opatření na ochranu před ptačí chřipkou. Proto byl pro porovnání zpracován trend dovozu za období po přijetí tohoto opatření, to znamená v letech 2006-2010. V tomto případě výsledky naznačují mírnou pozitivní korelaci, která již ovšem statisticky průkazná není.

4.5.2. Vývoz z EU

Obr. č. 11: Regresní model lineární závislosti počtu vyvezených živých exemplářů papoušků v letech 2004-2010

Křivka vývoje vývozu exemplářů a kladný korelační koeficient lineárního modelu naznačují pozitivní korelaci, která však není statisticky průkazná.

4.6. Objem zásilek

Nepřehlédnutelným aspektem při analýze daného obchodu s papoušky bylo množství jedinců obsažených v jednotlivých zásilkách a především to, že se tyto ptáci relativně často převáželi naráz ve velkých množstvích.

Nejobjemnější obchodní zásilka směřující do EU obsahovala 17 150 živých exemplářů papoušků druhu *Agapornis roseicollis*. Tito jedinci pocházející z umělých chovů na Kubě putovali do Španělska a byli určeni ke komerčnímu obchodu.

Průměrný počet exemplářů v jedné dovozní zásilce byl 92. Zásilek putujících do EU čítajících nad tisíc jedinců bylo 64, objevovalo se v nich 13 druhů papoušků, především *Psittacus erithacus*, *Poicephalus senegalus*, *Agapornis roseicollis*, *Myiopsitta monachus* a *Agapornis fischeri*. Bylo zjištěno, že takto objemné zásilky putovaly s jedinou výjimkou v letech 2004 a 2005 a v podstatě dovoz zásilek nad 20 exemplářů byl ve zbývajících letech ojedinělý. Pro lepší představu byl vypočítán průměrný počet exemplářů v zásilkách pro roky 2004 a 2005, který činil 156 exemplářů a pro období let 2006-2010, který činil pět exemplářů.

Nejobjemnější obchodní zásilka směřující z EU obsahovala 8 622 živých exemplářů papoušků druhu *Agapornis fischeri*. Tito jedinci pocházející z umělých chovů v Nizozemsku putovali do Indonésie a byli určeni pro komerční obchod.

Průměrný počet exemplářů v jedné vývozní zásilce byl 58. Zásilek putujících z EU čítajících nad tisíc jedinců bylo 59, objevovalo se v nich 12 druhů papoušků, především *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Agapornis personatus*, *Agapornis fischeri* a *Neophema pulchella*. Takto objemné zásilky putovaly výrazněji v letech 2007-2010, průměrný objem zásilek se však nikterak výrazně nevychyloval, pouze se v průběhu let pozvolna zvedal.

Podle Říhové (*in litt.*) se ptáci převážejí v nízkých překližkových přepravech, ve kterých mohou být stovky ptáků. Takových přepravek může být jedné zásilce i 20 a více, naskládaných na sebe. Ačkoli musí být každá přeprava kontrolována veterináři, zda vše vyhovuje předpisům podle vyhlášky č. 296/2003 Sb. o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, nemívají ptáci často dostatek místa, žrádlo bývá rozházené a voda rozlitá. V některých zemích EU se využívá Cargo přeprava.

Mezinárodní organizací, která se zabývá i přepravou živých zvířat, je Mezinárodní asociace leteckých dopravců (IATA - International Air Transport

Výsledky

Association). Základní příručkou pro leteckou přepravu živých zvířat bezpečným a humánním způsobem je nařízení LAR (Live Animals Regulations). Toto nařízení zahrnuje nejnovější podmínky týkající se přepravy živých zvířat spolu s informacemi o manipulaci, označování a značení včetně nezbytné dokumentace pro leteckou přepravu zvířat (IATA, 2012).

Přepravu živých zvířat a její podmínky v České republice upravuje nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností, zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při dopravě.

5. DISKUSE

5.1. Obchod se všemi živými exempláři CITES ptáků

Nejpočetněji dováženým řádem do EU v letech 2004-2010 byli pěvci (Passeriformes) – 78 %. Při detailnějším pohledu však zjistíme, že tato vysoká hodnota byla způsobena objemným dovozem pouze v letech 2004 a 2005, v dalších letech byl dovoz pěvců minimální. Tento jev byl nejspíše zapříčiněn omezením dovozu ptáků po vydání veterinárních opatření (MVO RED/1956/05 – dovoz ptáků ze třetích zemí, ze dne 1.11.2005) na ochranu před ptačí chřipkou společně s vyřazením většiny dovážených druhů z přílohy CITES III dne 4.3.2007. Druhým nejvíce dováženým řádem byli papoušci (Psittaciformes) – 20 %. Z výsledků mé bakalářské práce o obchodu s ohroženými druhy ptáků chráněných úmluvou CITES na území ČR ve vztahu k třetím zemím naopak vyplývá, že dominantním řádem ptáků dováženým do ČR v letech 1992-2008 byli Papoušci – 70 % a Pěvci byli až druzí – 25 % (Jurdáková, 2010).

Dominantním řádem ve vývozu ptáků z EU v letech 2004-2010 byli papoušci – 79 % následovaní pěvci – 10 %. Zde se na rozdíl od dovozu výsledky vývozu papoušků do EU a vývozu ptáků do ČR (Jurdáková, 2010) shodují.

5.2. Obchod se všemi živými exempláři CITES papoušků

5.2.1. Dovoz do EU

Do Evropské unie bylo v letech 2004-2010 dovezeno celkem 256 065 exemplářů 205 druhů papoušků zařazených v přílohách CITES (dále jen papoušků). Pro porovnání byl do tehdejšího Evropského společenství (dále ES) během roku 1988 dovezen přibližně jeden milion exemplářů druhů ptáků zařazených v přílohách úmluvy CITES (Inskipp, 1990), což tvořilo čtyřnásobek dovezených exemplářů papoušků do EU v letech 2004-2010. Jen do České republiky bylo během let 1992-2008 dovezeno celkem 55 432 exemplářů ptáků zařazených v přílohách úmluvy CITES (Jurdáková, 2010), čili zhruba pětina hodnoty dovezených exemplářů papoušků do EU v letech 2004-2010.

Jak již bylo zmiňováno ve výsledcích, dovoz živých exemplářů papoušků do EU prudce poklesl v roce 2006. Tato skutečnost nastala po vydání mimořádných

Diskuse

veterinárních opatření na ochranu před ptačí chřipkou (viz výše). Trendy dovozu exemplářů z přílohy A a B jsou velice podobné křivce dovozu všech dovezených exemplářů pouze s tím rozdílem, že pokles dovozu exemplářů z přílohy A v roce 2006 nebyl tak prudký. Dovoz ex. z přílohy C zahrnoval pouze jediný druh a to *Psittacula krameri*, který byl v roce 2007 vyřazen z příloh úmluvy CITES. Tuto skutečnost dokládá nulový záznam dovozu druhů z přílohy C od tohoto roku dále, jelikož žádný jiný druh papouška není v této příloze zařazen.

Nejvíce dováženými papoušky do EU v letech 2004-2010 byly druhy *Psittacus erithacus*, *Poicephalus senegalus*, *Agapornis roseicollis*, *Psittacula krameri*, *Myiopsitta monachus* a *Amazona amazonica*. Ačkoliv v současné době nejsou druhy *Psittacula krameri* a *Agapornis roseicollis* zařazeny do příloh úmluvy CITES, tvořily nezanedbatelný objem tohoto obchodu. *Agapornis roseicollis* byl z úmluvy vyňat v průběhu roku 2005, *Psittacula krameri* v roce 2007 (viz výše), což dokládá nulový záznam o jejich dovozu do zemí EU v následujících letech. Nejvíce dováženými druhy papoušků do ČR v letech 1992-2008 byli v tomto pořadí *Poicephalus senegalus*, *Psittacus erithacus* a *Amazona amazonica* (Jurdáková, 2010). Všechny tyto druhy patřily mezi šest nejvíce dovážených druhů papoušků do EU v letech 2004-2010.

Hlavními zeměmi dovozu papoušků do EU byly v letech 2004-2010 Portugalsko, Španělsko a Nizozemsko. Podle Inskippa (1990) byli největšími odběrateli papoušků z celého světa v roce 1988 Spojené státy americké, ES a Singapur. Ze zemí ES bylo největším dovozcem Německo, Velká Británie a Španělsko. Dovoz papoušků do Německa v letech 2004-2010 představoval přibližně šestinu celosvětového dovozu v roce 1998. Španělsko, jakožto druhý největší dovozce papoušků do EU ve mnou sledovaném období, dovezlo v roce 1988 naopak zhruba o 10 000 papoušků méně, než mezi lety 2004-2010. Portugalsko, největší EU dovozce papoušků v letech 2004-2010, bylo až devátým ze seznamu deseti zemí ES v dovozu papoušků v roce 1988. Nizozemsko bylo páté.

Ve mnou sledovaném období od r. 2004 do r. 2010 bylo přes polovinu papoušků dovezeno z Afriky, necelých 35 % z Jižní a Střední Ameriky a necelých 6 % z Asie. Z afrických zemí se jednalo především o Demokratickou republiku Kongo, Kamerun a Senegal. Z neotropických zemí byli největšími dodavateli Argentina, Kuba a Guyana. Z Asie představoval největší dovoz z jihozápadní a jihovýchodní části, zejména z Izraele, Singapuru. Shodně uvádí Inskipp (1990) africký kontinent jakožto největšího vývozců ptáků zařazených v přílohách úmluvy CITES v roce 1988. Africké země

Diskuse

představovaly 68 % zaznamenaných vývozů všech ptáků, především Senegal a Tanzanie. Afrika byla toho roku hlavním zdrojem obchodu s pěvci, taktéž byla důležitým zdrojem papoušků. Vzhledem k tomu, že v mém sledovaném období, tj. 2004-2010, vyvezla Tanzanie do EU pouze 6 exemplářů papoušků a v exportu všech ptáků patřila mezi největší africké vývozce, byla nejspíše v první řadě dodavatelem pěvců. Druhým největším dodavatelem ptáků byla v roce 1988, shodně jako v letech 2004-2010 ve vývozu papoušků do EU, oblast Jižní a Střední Ameriky. Z tohoto regionu byla opět shodně největším vývozcem ptáků v roce 1988 Argentina, dále Uruguay – ve vývozu papoušků do EU v letech 2004-2010 čtvrtým hlavním vývozcem papoušků – a Guyana. Převážná část ptáků vyvezená v roce 1988 ze Střední a Jižní Ameriky byli papoušci. Jen o něco méně vyvezených exemplářů CITES ptáků za rok 1988 bylo podle Inskippa (1990) hlášeno z kombinované oblasti Asie a Oceánie, tedy 10 % z celkového vývozu ptáků za rok 1998. Největším exportérem ptáků této oblasti byla Indonésie, jejímuž vývozu dominovali papoušci. V letech 2004-2010 byla třetím největším vývozcem papoušků do EU taktéž Asie, zhruba 7 % celkového vývozu. Avšak Indonésie, jakožto největší vývozce ptáků této oblasti v roce 1988, nevyvezla do EU v letech 2004-2010 ani 1 % papoušků (60 exemplářů).

Hlavními zeměmi vývozu papoušků do EU v letech 2004-2010 byly Demokratická republika Kongo, Argentina a Kamerun. O zemích vývozu papoušků se zmiňuje Inskipp (1990). Podle tohoto autora byli největšími exportéry papoušků do celého světa v roce 1988 Argentina, Indonésie a Tanzanie. V první trojici zůstává největším dovozcem Argentina, která v roce 1988 vyvezla přibližně 100 000 exemplářů papoušků. Současný import do EU za období 2004-2010 (tedy sedm let) představuje pouze zhruba čtvrtinový objem celosvětového obchodu v číslech z roku 1988. V seznamu prvních dvaceti největších vývozců papoušků z roku 1988 zcela chybí Dem. rep. Kongo (ve mnou sledovaném období největší vývozce). Kamerun se nacházel ve druhé desítce. Co se týká dovozu exemplářů CITES ptáků do ČR v letech 1992-2008, hlavními zeměmi vývozu byly Senegal, Guinea a země EU (v případě EU šlo především o dovoz ptáků před rokem 2004 – vstup ČR do EU) (Jurdáková, 2010). Demokratická republika Kongo, jakožto hlavní země vývozu papoušků v letech 2004-2010, byla v seznamu zemí vývozu ptáků v letech 1992-2008 čtvrtá, Argentina byla v tomto seznamu sedmá, Kamerun osmý.

V 74 % pocházely dovezené živé exempláře CITES papoušků do EU v letech 2004-2010 z volné přírody, ve 24 % z umělých chovů. Podobně uvádí Mulliken

& Thomsen (1993), že přibližně 15 % ptáků dovezených do Spojených států amerických v letech 1986-1988 bylo uměle odchovaných. Taktéž z výsledků Jurdákové (2010) vyplývá menší podíl v dovozu exemplářů CITES ptáků do ČR v letech 1992-2008 z umělých chovů (6 %) oproti jejich dovozu z volné přírody (88 %). 97 % papoušků dovezených do EU v letech 2004-2010 bylo určeno pro komerční obchod. Pro chov v evropských zoologických zahradách putovalo v letech 2004-2010 pouze 80 exemplářů 18 druhů papoušků. Shodně podle Mullikena *et al.* (1996) mají zoologická zařízení oproti obchodu s domácími zvířaty a chovatelům ptáků poměrně malou poptávku po exotickém ptactvu.

5.2.2. Vývoz z EU

Z Evropské unie bylo v letech 2004-2010 vyvezeno celkem 328 085 exemplářů 206 druhů papoušků zařazených v přílohách úmluvy CITES. Pro porovnání počet exemplářů papoušků zařazených v přílohách CITES vyvezených z Tanzanie během let 1983-1990 uvádí Baker (1991). Tato hodnota činila 53 024 exemplářů celkem 18 druhů. Nijman (2009) naproti tomu uvádí celkový počet ptáků vyvezených z jihovýchodní Asie během let 1998-2007, což činilo něco málo přes jeden milion. Vývoz exemplářů ptáků z ČR v letech 1992-2008 zahrnoval 119 760 jedinců 204 druhů (Jurdáková, 2010).

Nejvíce vyváženými druhy papoušků zařazených v přílohách CITES z EU v letech 2004-2010 byly *Psephotus haematonotus*, *Platycercus eximius*, *Agapornis personatus*, *Agapornis fischeri*, *Platycercus elegans* a *Bolborhynchus lineola*. Pro porovnání byly třemi nejvíce vyváženými druhy papoušků z Tanzanie během let 1983-1990 *Agapornis fischeri*, *Poicephalus meyeri* a *Poicephalus rufiventris* (Baker, 1991). Druh *Agapornis fischeri* zaujímal 85 % celkového vývozu papoušků (427 875 ex.) v tomto období oproti 7 % celkového vývozu papoušků z EU v letech 2004-2010 (22 769 ex.). Nejvíce vyváženými druhy papoušků z ČR v letech 1992-2008 byli *Platycercus eximius*, *Psephotus haematonotus*, *Agapornis personatus*, *Agapornis roseicollis* a *Agapornis fischeri* (Jurdáková, 2010). Všechny tyto druhy se objevily ve vývozu papoušků z EU v letech 2004-2010 (vyjma druhu *Agapornis roseicollis* jelikož tento byl z příloh úmluvy CITES vyňat 12.1.2005), pouze v jiném pořadí.

Hlavními zeměmi dovozu CITES papoušků byly v letech 2004-2010 Pákistán, Bahrajn a Spojené státy americké. O USA, jako o třetí hlavní zemi dovozu, se zmiňuje Baker (1991) v souvislosti s vývozem ptáků z Tanzanie v roce 1990. Do USA bylo

v tomto roce z Tanzanie vyvezeno celkem 31 959 exemplářů ptáků, přibližně o třetinu více exemplářů ptáků, než bylo do USA vyvezeno exemplářů papoušků z EU v letech 2004-2010.

Hlavními zeměmi vývozu papoušků z EU byly v letech 2004-2010 Nizozemsko, Belgie a Česká republika. Van Kreveld (1990) uvádí, že Nizozemsko vyvezlo v letech 1984-1988 přibližně 24 000 uměle odchovaných exemplářů ptáků, což tvořilo zhruba osminu všech vyvezených exemplářů papoušků v letech 2004-2010. Podle Mullikena & Thomsena (1993) je poměrně významným producentem uměle odchovaných ptáků taktéž Belgie, v roce 1988 bylo z Belgie do USA vyvezeno přibližně 27 000 odchovaných exemplářů ptáků (necelá polovina vývozu papoušků v letech 2004-2010) a podle Výroční zprávy CITES z roku 1989 bylo z Belgie do zemí mimo ES těchto ptáků vyvezeno téměř 9 000.

Téměř 99 % vyvezených živých exemplářů papoušků z EU v letech 2004-2010 pocházelo z umělých chovů, 1 % z volné přírody. Nijman (2009) ve své práci, ve které hodnotil mezinárodní obchod s ptáky v letech 1998-2007, taktéž uvádí vyšší podíl vývozu exemplářů ptáků z umělých chovů oproti jedincům z volné přírody, ale v poměru přibližně 3:1. Umělé chovy byly taktéž většinovým zdrojem pro vývoz ptáků z ČR v letech 1992-2008, jejichž objem činil 97 %. Pouze zanedbatelné množství těchto ptáků pocházelo z volné přírody (Jurdáková, 2010).

Pro komerční účely bylo určeno 99 % vyvezených papoušků z EU v letech 2004-2010, zbylé 1 % tvořil vývoz exemplářů za účelem rozmnožení v umělém chovu, pro osobní účely, za účelem chovu v zoologických zahradách atd. Podobně uvádí Jurdáková (2010) komerční obchod jako převažující (98 %) účel vývozu exemplářů ptáků v letech 1992-2008, zoologické zahrady tvořily 1 % celkového vývozu těchto ptáků.

5.3. Obchod se všemi živými exempláři papoušků z přílohy A a B

5.3.1. Dovoz do EU

Počet dovezených exemplářů druhů papoušků z přílohy B v daném období (2004-2010) do EU byl přirozeně několikanásobně (220krát) vyšší, než počet dovezených exemplářů papoušků z přílohy A, jelikož úmluva CITES zahrnuje do přílohy A menší počet druhů, než od přílohy B a obchod s druhy zařazenými v příloze A povolen jen výjimečně.

Diskuse

Jelikož byly druhy zařazené v příloze A dováženy v relativně malých počtech, po vydání mimořádných veterinárních opatření na ochranu před ptačí chřipkou na konci roku 2005 nevykazoval objem jejich dovozu tak zásadní omezení, jako tomu bylo u druhů zařazených v příloze B.

Velká Británie, jakožto největší EU dovozce druhů uváděných v příloze A, byla až na pátém místě v dovozu druhů z přílohy B. Podobně jako Německo (druhý největší odběratel druhů z přílohy A), které se u dovozu druhů z přílohy B umístilo v druhé polovině první desítky dovozců.

Filipíny, jakožto největší vývozce druhů zařazených v příloze A, byly v pořadí až na 27. pozici ze 114 zemí vývozu druhů z přílohy B. Singapur, druhý největší vývozce druhů z přílohy A, byl na místě šestnáctém.

Necelé 2 % dovezených exemplářů zařazených v příloze A pocházelo z volné přírody oproti 75 % dovezených exemplářů zařazených v příloze B. Z umělých chovů pocházelo necelých 98 % exemplářů zařazených v příloze A oproti 24 % exemplářů zařazených v příloze B. Je vcelku logické, že dovoz exemplářů z přílohy A zahrnoval vyšší podíl jedinců z umělých chovů a naopak nižší podíl dovozu jedinců z volné přírody oproti dovozu exemplářů z přílohy B, jelikož je obchod s volně žijícími exempláři z přílohy A povolen pouze ve výjimečných případech.

47 % exemplářů z přílohy A bylo dovezeno za účelem komerčního obchodu oproti 99 % dovezených exemplářů z přílohy B. U druhů z přílohy A se jednalo ve všech případech o exempláře pocházející z umělých chovů (jelikož je s jedinci z volné přírody zakázáno komerčně nakládat), u druhů z přílohy B šlo o exempláře jak z umělých chovů (23 %), tak i z volné přírody (76 %). Za účelem rozmnožení v umělém chovu (v těchto případech se většinou jedná o chovy vzácných druhů) bylo dovezeno 29 % exemplářů z přílohy A, pouze 0,1 % exemplářů z přílohy B. Pro osobní účely putovalo 21 % exemplářů z přílohy A a necelé 1 % exemplářů z přílohy B. Evropské zoologické zahrady si vyžádaly 28 jedinců (3 %) druhů zařazených v příloze A a 52 jedinců (0,2 ‰) z přílohy B.

5.3.2. Vývoz z EU

Počet vyvezených exemplářů druhů papoušků z přílohy B v daném období (2004-2010) do EU byl, shodně jako dovoz, několikanásobně (50krát) vyšší, než počet vyvezených exemplářů papoušků z přílohy A, jelikož úmluva CITES zahrnuje do přílohy A menší

Diskuse

počet druhů, než od přílohy B a obchod s druhy zařazenými v příloze A povolen jen výjimečně.

Libye, jakožto největší dovozce druhů z přílohy A do EU, byla na dvanáctém místě v dovozu druhů z přílohy B. Bahrajn byl na druhém místě jak u dovozu druhů z přílohy A tak u dovozu druhů z přílohy B.

Česká republika, jakožto největší EU vývozce druhů z přílohy A, byla ve vývozu druhů z přílohy B na třetím místě. Belgie byla druhý největší vývozce jak druhů z přílohy A, tak druhů z přílohy B.

U vývozu pocházeli exempláře druhů z obou příloh v necelých 100 % z umělých chovů, do 1 % z volné přírody. Nad 90 % exemplářů z obou příloh bylo vyvezeno za komerčními účely. Pouze malá množství těchto papoušků byla vyvezena za účelem rozmnožení v umělém chovu, zanedbatelná množství (34 exemplářů druhů z přílohy A a 61 exemplářů druhů z přílohy B) byla vyvezena do mimoevropských zoologických zahrad. Mimo to bylo 2,5 % exemplářů z přílohy A vyvezeno pro osobní účely.

Pro doplnění dané kapitoly bylo nastíněno chovatelství v České republice a vnitroujní obchod s druhy zařazenými v příloze A. Dle výpisu z Registru CITES k 14.6.2012 bylo v České republice registrováno celkem 4 499 exemplářů druhů papoušků z přílohy CITES A. K těmto papouškům patřily převážně druhy rodů *Amazona* (2 668 exemplářů), *Ara* (759 ex.) a *Cacatua* (354 ex.). Tento registr bohužel vznikl až v roce 2004, tudíž v něm nejsou započítány druhy registrované před tímto rokem, druhým negativním aspektem je, že se zde již nezohledňují úhyny ani vývozy těchto exemplářů.

Do České republiky bylo v letech 2004-2010 dovezeno celkem 153 exemplářů druhů zařazených v příloze A. Z ČR, jakožto největšího vývozce exemplářů druhů zařazených v příloze A, bylo v tomto období vyvezeno celkem 3 502 exemplářů. Většinu tohoto vývozu (kromě sedmi exemplářů) však zaujímal druh *Cyanoramphus novaezelandiae*, který je díky běžnému zastoupení v chovu vyňat ze zákazu obchodní činnosti s exempláři druhů zařazených v příloze A. Relativně nízké hodnoty dovozu a téměř nulové hodnoty vývozu do a z ČR (tedy vyjma druhu *Cyanoramphus novaezelandiae*), informace o registraci a odchovu druhů v ČR v letech 2007-2010 svědčí o relativně snadné chovatelnosti některých ostatních druhů z přílohy A a o celkem rozvinutém obchodu s těmito druhy uvnitř EU. Těmito druhy byly např. *Amazona leucocephala*, *Amazona oratrix*, *Amazona vinacea*, *Amazona finschi*,

Amazona auropalliata, Ara macao, Ara militaris, Primolius maracana, Ara rubrogenys, Cacatua sulphurea a Cacatua moluccensis.

5.4. Statistické vyhodnocení obchodu

Obr. č. 9 naznačuje, že trend dovozu papoušků v letech 2004-2010 klesal, podobné výsledky zjistila Jurdáková (2010) u dovozu ptáků do České republiky v letech 1992-2008. Naopak u vývozu papoušků naznačuje obr. č. 11 vzrůstající trend vývozu exemplářů papoušků zařazených v úmluvě CITES z EU v letech 2004-2010. Podobně tomu bylo i u vývozu ptáků z České republiky v letech 1992-2008 (Jurdáková, 2010).

Jelikož byly v pracích Inskippa (1990), Jurdákové (2010), Mullikena & Thomsena (1993), Mullikena *et al.* (1996), Bakera (1991), Nijmana (2009) a Van Krevelda (1990) hodnoceny různé skupiny (ptáci, papoušci) a odlišná časová období, není možno tyto údaje zcela porovnávat.

Bylo by jistě taktéž zajímavé zde zohlednit nelegální obchod z dat o zabavených exemplářích především ve vztahu k druhům z přílohy CITES I. Takovéto zhodnocení však není předmětem této práce a zdrojové informace nejsou zcela dostupné a dostačující.

6. ZÁVĚR

Tato práce se zabývala vyhodnocením mezinárodního obchodu s ohroženými druhy papoušků chráněných úmluvou CITES mezi EU a třetími zeměmi v letech 2004-2010.

Evropská unie je jedním z největších odběratelů živé přírody. Dřívější publikace hovoří o obrovském množství dovážených živočichů a rostlin do EU, včetně papoušků, jakožto jedné z nejvíce dovážených skupin ptáků. Zdrojem tohoto obchodu jsou zejména rozvojové země především z důvodu oblastí výskytu atraktivních druhů, jakými papoušci jsou. Odchyt volně žijících exemplářů však nelze úplně potlačit, jelikož jde v mnoha regionech o jeden z hlavních způsobů obživy místního obyvatelstva. V posledních letech se ale objem dovozu papoušků do EU snížil na zlomkové hodnoty tehdejších odhadů a to především díky vydání mimořádných veterinárních opatření na ochranu před ptačí chřipkou na konci roku 2005. Objem dovozu papoušků do EU se sice po těchto opatřeních výrazně snížil, zdá se ale, že se postupně opět lehce zvyšuje. Bohužel bylo analyzováno příliš krátké období na to, aby se dala tato domněnka statisticky potvrdit. Bylo by tedy vhodné sledovat tento trend i do budoucna.

Co se týká vývozu papoušků z EU, bylo potvrzeno, že tento převyšuje dovoz. Nejedná se zde sice o několikanásobné hodnoty, zvyšující se trend ale naznačuje, že by tomu tak v budoucnosti mohlo být. Tento poměr také může naznačovat nasycenost evropského trhu s papoušky. Jestliže vývoz převyšuje dovoz a trend vývozu stoupá, dá se předpokládat, že umělý chov relativně dostatečně nasycuje poptávku. Určitý zájem o jedince z volné přírody zde bude vždy, především v případech vzácných druhů jak v přírodě, tak v umělém chovu, či pro osvěžení krve v chovu běžnějších druhů připáření nepříbuzného divokého jedince, aby se zamezilo nežádoucím vlivům příbuzenského páření.

Oblast zájmu chovatelství papoušků se netýká jen vyspělých zemí, jako jsou Nizozemsko a Belgie. V tomto aspektu nezaostává ani Česká republika (především v chovu zvláště chráněných druhů), Portugalsko či Španělsko. V rámci poměru dovozu a vývozu papoušků vůči počtu obyvatel se však Nizozemsko stává evropskou chovatelskou velmocí.

OBCHOD S ŽIVÝMI EXEMPLÁŘI PAPOUŠKŮ ZAŘAZENÝCH V PŘÍLOHÁCH
ÚMLUVY CITES (2004-2010):

IMPORT DO EU:

- Celkový počet dovezených exemplářů papoušků do EU byl 256 056
- Počet dovezených druhů byl 205
- Hlavními druhy byly *Psittacus erithacus* (73 330 ex.)
Poicephalus senegalus (40 550 ex.)
Agapornis rosiecollis (20 897 ex.)
- Hlavními zeměmi dovozu byly Portugalsko (22 %), Španělsko (20 %), Nizozemsko (20 %)
- Hlavními zeměmi vývozu byly Demokratická republika Kongo (10 %), Argentina (10 %), Kamerun (9 %)
- Nejčastějším původem exemplářů byla volná příroda (74 %) a umělé chovy (23 %)
- Nejčastějším důvodem dovozu byl komerční obchod (97 %)
- Trend dovozu exemplářů papoušků pro roky 2004-2010 klesal
- Trend dovozu exemplářů papoušků pro roky 2006-2010 mírně stoupal

EXPORT Z EU:

- Celkový počet vyvezených exemplářů papoušků do EU byl 328 085
- Počet vyvezených druhů byl 206
- Hlavními druhy byly *Psephotus haematonotus* (70 660 ex.)
Platycercus eximius (59 240 ex.)
Agapornis personatus (26 440 ex.)
- Hlavními zeměmi dovozu byly Pákistán (22 %), Bahrajn (9 %), Spojené státy americké (7 %)
- Hlavními zeměmi vývozu byly Nizozemsko (64 %), Belgie (19 %), Česká republika (13 %)
- Nejčastějším původem exemplářů byly umělé chovy (téměř 99 %) a volná příroda (1 %)
- Nejčastějším důvodem dovozu byl komerční obchod (99 %)
- Trend vývozu exemplářů papoušků stoupal

OBCHOD S ŽIVÝMI EXEMPLÁŘI PAPOUŠKŮ ZAŘAZENÝCH V PŘÍLOZE A
(2004-2010):

IMPORT DO EU:

- Celkový počet dovezených exemplářů papoušků do EU byl 1 065
- Počet dovezených druhů byl 34
- Hlavními druhy byly *Cacatua moluccensis* (219 ex.)
Anodorhynchus hyacinthinus (197 ex.)
Cacatua sulphurea (90 ex.)
- Kriticky ohroženými druhy byly
Ara glaucogularis (17 ex.)
Cacatua haematuropygia (6 ex.)
Cacatua sulphurea (90 ex.)
Cyanopsitta spixii (6 ex.)
- Hlavními zeměmi dovozu byly Velká Británie (23 %), Německo (16 %), Česká republika (14 %)
- Hlavními zeměmi vývozu byly Filipíny (28 %), Singapur (17 %), Švýcarsko (15 %)
- Nejčastějším původem exemplářů byly umělé chovy (98 %) a volná příroda (necele 2 %)
- Nejčastějšími důvody dovozu byly komerční obchod (47 %) a rozmnožení v umělém chovu (29 %)

EXPORT Z EU

- Celkový počet vyvezených exemplářů papoušků z EU byl 6 271
- Počet vyvezených druhů byl 35
- Hlavními druhy byly *Cyanoramphus novaezelandiae* (53 59 ex.)
Psephotus dissimilis (150 ex.)
Amazona auropalliata (99 ex.)
- Kriticky ohroženými druhy byly
Ara glaucogularis (28 ex.)
Cacatua haematuropygia (1 ex.)
Cacatua sulphurea (20 ex.)
- Hlavními zeměmi dovozu byly Libye (26 %), Bahrajn (15 %), Kuvajt (11 %)

Závěr

- Hlavními zeměmi vývozu byly Česká republika (56 %), Belgie (22 %), Nizozemsko (15 %)
- Nejčastějším původem exemplářů byly umělé chovy (99 %)
- Nejčastějšími důvody dovozu byly komerční obchod (92 %) a rozmnožení v umělém chovu (4 %)

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. AOPK ČR (2012a): CITES v Evropské unii a České republice. [online]. 2012 [cit. 2012-10-08]. Dostupné z WWW: http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopk-cr!/ut/p/c5/DcrLjoIwFADQb-EDmIzrUZa3tD4KjhFLeGwMCiStAWaKTPx7zdkeXOKvrpruphrvfVc9cY5L_3yIjwFbswXZaMrILkop8DSckxXBCpfm2V--M8uvLpAW_qUUN-fr4ufvNbOUImKuVVIKW2CI8np1KibWVHowt706yjaCjfpNoEXOwsYkvcoeeZQ8TicQMNygrlYFpvM1cTX-6ZBdatmLaOosjV9h5d0GFF8Dank5S-rOXgeHmzhfQDbGSiD/?sentByLeftNavigation=true.
2. AOPK ČR (2012b): Dovozy a vývozy: Informace pro dovozce a vývozce (mimounijní obchod s exempláři CITES). 2012 [online]. [cit. 2012-10-08]. Dostupné z WWW: http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopk-cr!/ut/p/c5/DcrbkkMwAADQb9kPMEmJtvuY1rq0LhuiLi9GBKNUqi2Lr19zXg9IwabPp6bOP43o8w7EIN1nnk2-VV1F0KCKCq1rqOBTeJbhEYILSOtOsG1GrJBn7e3UGqaEHfvaje9jt_r8RzMgIZHT4NtleiERpuUgryOnQ_FwA9hIJLfkXbDMn01UN2hOT9Gfvia4E3d_Ym9sPeh43nZkUU7LQIEH7_eZmYt0W6REaedcqZDr0WCILbcz8jHxDgn7EO_GsTIJiytOr6_FQMRxyiDi4NkmX_9pe_jS/?sentByLeftNavigation=true.
3. AOPK ČR (2012c): Vědecký orgán. 2012 [online]. 2012 [cit. 2012-10-10]. Dostupné z WWW: http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopk-cr!/ut/p/c5/DcpRkkMwAADQs_QAJtGgfNIkili7Q0nzY9htE9WlO1K6Tt_O-31AgLehmTvZ6G4cmhvgQDh1xr48m9oWDAtkwyg5Ij847rfQhSAGQt7G9j0r_j098ZguOOJqWgPrWiAUJyWjwcLIPs-kLv3CdImjmTZqDqf0x0i76TNKcPV7fxxsKgsY76rZD8s_RcZA6i31abfmrXAPpfpAS8hO87Ci_oIy03nU1rD-ty3zrFyJC26eJvb0mTieMrlxJnncb8C9P21eBYQdQg!!/?sentByLeftNavigation=true.

Seznam použitých zdrojů

4. Baillie, J.E.M, Histon-Taylor, C., Stuart, N.S. (eds.) (2004): 2004 IUCN Red List of Threatened Species. A Global Species Assessment. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. Pp. 191.
5. Baker, N.E. (1991): The bird trade in Tanzania: the quota system. In Leader-Williams, N. & Tibanyenda, R.K. (eds): The Live Bird Trade in Tanzania. IUCN Gland, Switzerland and Cambridge, UK. Pp 131.
6. Banks, R.C. (1976): Wildlife importation into the United States, 1900-1972. Bureau of Biological Survey and US Fish and Wildlife Service, Department of the Interior, Washington, D.C., USA. Pp. 18.
7. Beissinger, S.R. (2001). Trade of live wild birds: potentials, principles and practices of sustainable use. In Reynolds, J.D., Mace, G.M., Redford, K.H. & Robinson, J.G. (eds): Conservation of exploited species. Cambridge, UK: Cambridge University Press. Pp. 182–202.
8. BirdLife International (2008): Critically Endangered birds: a global audit. Cambridge, UK: BirdLife International. Pp. 17.
9. Broad, S.R. (1990): Trade in Psittacines. Paper presented at the Symposium on Trade in Wild Birds, Twentieth World Conference of International Council for Bird Preservation, Hamilton, New Zealand.
10. CITES Sekretariát (2012a): Conference of the Parties. [online]. 2012 [cit. 2012-11-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/cop/index.php>>.
11. CITES Sekretariát (2012b): How CITES works. [online]. 2012 [cit. 2012-10-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/disc/how.php>>.
12. CITES Sekretariát (2012c): Member countries. [online]. 2012 [cit. 2012-11-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/disc/parties/index.php>>.

Seznam použitých zdrojů

13. CITES Sekretariát (2012d): What is CITES? [online]. 2012 [cit. 2012-10-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/disc/what.shtml>>.
14. CITES Sekretariát (2012e): Conference of the Parties. [online]. 2012 [cit. 2012-10-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/disc/cop.php>>.
15. CITES, Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (1973). Washington, D.C., USA.
16. Collar, N.J., Prosby, M.J., Stattersfield, A.J. (1994): Birds to Watch 2: The World List of Threatened Birds. BirdLife International, Cambridge, UK. Pp. 407.
17. ČIŽP (2012): CITES: Kontrola a možné sankce. [online]. 2012 [cit. 2012-10-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.cizp.cz/CITES/Kontrola-a-mozne-sankce>>.
18. Drews, C. (2002): Attitudes, knowledge and wild animals as pets in Costa Rica. *Anthrozoos* 15: 119-133.
19. Engler, M., Parry-Jones, R. (2007): Opportunity or great? The role of the European Union in global wildlife trade. Brusel, Belgie: TRAFFIC Europe. Pp. 52.
20. Evropská komise (2007): Předpisy pro obchod s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami v Evropské unii: Úvod do CITES a její implementace v Evropské unii. Brusel, Belgie. Pp. 21.
21. Evropská komise (2012a): EU Wildlife trade legislation. [online]. 2012 [cit. 2012-10-07]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/cites/legislation_en.htm>.
22. Evropská komise (2012b): Enforcement group. [online]. 2012 [cit. 2012-11-12]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/cites/eg_en.htm>.
23. Evropská komise & TRAFFIC Europe (2008): Reference Guide to the European Community Wildlife Trade Regulation. Brusel, Belgie. Pp. 173.

Seznam použitých zdrojů

24. FAO (2011): International trade in wild birds, and related bird movements, in Latin America and the Caribbean. Animal Production and Health Paper No. 166.
25. Hilton-Taylor, C., Pollock, C.M., Chanson, J.S., Butchart, S.H.M., Oldfield, T.E.E., Katariya, V. (2009). State of the world's species. In Vié, J.C., Hilton-Taylor, C., Stuart, S.N. (eds): Wildlife in a Changing World – An Analysis of the 2008 IUCN Red List of Threatened Species. Gland, Switzerland: IUCN. Pp. 15–41
26. Hudec, K., Čapek, M., Hanák, F., Klimeš, J., Pavíza, R. (2003): Soustava a české názvosloví ptáků světa. Muzeum Komenského, Přerov. Pp. 462.
27. IATA (2012): Live Animal Regulations (LAR) [online]. 2012 [cit. 2012-11-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.iata.org/publications/Pages/live-animals.aspx>>.
28. Inskipp, T.P. (1990): Overview of the numbers and value of birds in trade. Paper presented at the Symposium on Trade in Wild Birds, Twentieth World Conference of International Council for Bird Preservation, Hamilton, New Zealand.
29. IUCN (2012): The IUCN Red List of Threatened Species. [online]. 2012 [cit. 2012-10-25]. Dostupné z WWW: <www.iucnredlist.org>.
30. Jorgenson, A., Thomson, J.B. (1987): Neotropical parrots imported by the United States, 1981 to 1985. TRAFFIC (USA) 2 (3): 3-8.
31. Jurdáková, J. (2010): Obchod s ohroženými druhy ptáků chráněných úmluvou CITES na území ČR ve vztahu k třetím zemím. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Katedra biologických disciplín. Zemědělská fakulta. České Budějovice.
32. Karesh, W.B., Cook, R.A., Bennett, E.L., Newcomb, J. (2005): Wildlife trade and global disease emergence. Emerging Infectious Diseases 11: 1000-1002.
33. Kučera, J (2009): CITES - Základní informace. Praha, ČR: MŽP ČR. Pp. 5.

Seznam použitých zdrojů

34. Kurz, A. (2009): Vědecký orgán CITES. Ochrana přírody 2009 (4): 23-25.
35. Mulliken, T.A., Broad, S.R., Thomsen, J.B. (1996): A global overview of the wild bird trade. In Leader-Williams, N. & Tibanyenda, R.K. (eds): The Live Bird Trade in Tanzania. IUCN Gland, Switzerland and Cambridge UK. Pp 5-25.
36. Mulliken, T.A. & Thomsen, J.B. (1993): US Imports of exotic birds: Regulation without control. TRAFFIC USA, Washington.
37. MŽP ČR (2010): Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin: Základní informace se zaměřením na Českou republiku a Evropskou unii. Praha: Ministerstvo životního prostředí.
38. Nařízení Komise (ES) č. 407/2009 ze dne 14. května 2009, kterým se mění nařízení rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.
39. Nařízení Komise (ES) č. 865/2006 ze dne 4. května 2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.
40. Nařízení Komise (EU) č. 101/2012 ze dne 6. února 2012, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.
41. Nařízení Komise (EU) č. 791/2012 ze dne 23. srpna, kterým se mění nařízení (ES) č. 865/2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97, pokud jde o některá ustanovení týkající se obchodu s druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.
42. Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.

Seznam použitých zdrojů

43. Nijman, V. (2009): An overview of international wildlife trade from Southeast Asia. *Biodivers Conserv* (2010) 19: 1101-1114
44. Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 757/2012 ze dne 20. srpna 2012 o pozastavení dovozu exemplářů některých druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin do Unie.
45. Roe, D. (2008): *Trading Nature: A Report, with Case Studies, on the Contribution of Wildlife Trade Management to Sustainable Livelihoods and the Millennium Development Goals*. Cambridge, UK: TRAFFIC International; and Gland, Switzerland: WWF International. Pp 84.
46. Rosen E.R., Smith K.F. (2010): Sumarizing the Evidence on the International Trade in Illegal Wildlife. Wildlife Trust, New York. *Eco Health* 7: 24-32.
47. Roster, A., Haywood, M., Haras, D. (eds.) (2001): *CITES: A Conservation Tool*. Cambridge, United Kingdom: IUCN Species Survival Commission. Pp. 57.
48. RSPB (2000): *Birds, Biodiversity and the World Trade Organisation (WTO)*. Berdfordshire. Pp. 6.
49. Smith, K., Behrens, M., Schloegel, L., Marano, N., Burgiel, S., Daszak, P. (2009): Reducing the risk sof the wildlife trade. *Science* 324: 594.
50. Snyder, N.F.R., Eley, J.W., Kepler, C.B. (1987): *The parrots of Luquillo: natural history and conservation of the Puerto Rican Parrot*. Western Foundation of Vertebrate Zoology, Los Angeles. Pp. 384.
51. Snyder, N.F.R., McGowan, P., Gilardi, J., Grajal, A. (eds.) (2004): *Parrots: Status Survey and Conservation Action Plan 2000-2004*. International Union for Conservation of Nature and Natural Resources, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. Pp. 180.

Seznam použitých zdrojů

52. Thomsen, J.B., Hemley, G.H. (1987): Bird trade – bird bans. *TRAFFIC USA* 7: 21-24.
53. TRAFFIC (2008) What's driving the wildlife trade? The World Bank, Washington. Pp. 103
54. UNEP-WCMC (2012a): CITES Trade Database. [online]. 2012 [cit. 2012-11-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.unep-wcmc-apps.org/citestrade/trade.cfm>>.
55. UNEP-WCMC (2012b): UNEP-WCMC Species Database. [online]. 2012 [cit. 2012-11-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/resources/species.html>>.
56. van Kreveld, A. (1990): Parrots in the Netherlands: Trade and breeding. TRAFFIC Europe, Netherlands Office, Amsterdam.
57. Vitousek, P.M. Dantonio, C.M., Loope, L.L., Westbrooks, R. (1996): Biological invasions as global environmental chase. *American Scientist* 84: 468-478.
58. Vyhláška 210/2010 ze dne 11. června 2010, o provedení některých ustanovení zákona o obchodování s ohroženými druhy.
59. WCMC (1990): Annual Review 1989-90. Cambridge, United Kingdom.
60. Weston, M.K., Memon, M.A. (2009): The Illegal Parrot Trade in Latin America and its Consequences to Parrot Nutrition, Health and Conservation. Washington. *Bird populations* 9:76-83.
61. Wilcove, D.S., Rothstein, D., Dubow, J., Philips, A., Losos, E. (1998): Quantifying threats to imperiled species in the United States. *BioScience* 48: 607-615.
62. Zákon č. 100//2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy).

Seznam použitých zdrojů

63. Zákon č. 467/2011 Sb. ze dne 6. prosince 2011, kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů.

8. PŘÍLOHY

Tabulka č. 22: Přehled všech dovezených exemplářů v průběhu jednotlivých let

Typ exempláře \ Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Celkem
Deriváty						2	1	3
kg							15	15
Drápy	1							1
Kousky kůže		60	240	25	276			601
Kostry			1		1	10		12
Kůže	725	501		101	20	1046	8	2401
kg						0,5		0,5
Lebky	4	6	1	4	3			18
Malé kožené výrobky	52		20		32	1		105
Maso								
kg				10				10
Nohy				7				7
Oděv	2	1			7	4	1	15
Peří	4273	861	617	122	94	173	126	6266
g	25	100						125
kg	40				0,7	15		55,7
sety			17					17
Těla	1351	767	30	99	28	84	38	2397
Trofeje	2	4	5	2	15	3	2	34
Vejce	113	3	5	10	26	6	47	210
Vejce (živá)							24	24
Velké kožené výrobky	1							1
Vzorky	117	1427	20	919	1092	2262,4	126	5963,4
g	200				280	50		530
kg					0,7	0,02		0,72
ml		3,2	111,2		675	80	375	1244,4
Živé	664936	613607	1143	1164	3610	1256	1344	1287060
g							1	1
kg							2,5	2,5
Vyřezávané umělecké výrobky	1	12		2	1		2	18
Celkem	671904	617532,2	1997,2	2716	5885,4	4992,92	2112,5	

Přílohy

Tabulka č. 23: Přehled všech vyvezených exemplářů v průběhu jednotlivých let

Typ ex.	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	20210	Celkem
Deriváty							1	6	7
Drápy			1						1
Kousky kůží		1			14		2		17
Kosti							1		1
Kostry		2			1	1	1		5
Kůže		104	39	65	6	13	24	3	246
Lebky				3					3
Oděv		1	2		1		4	6	14
Peří		5621	11375	1205	41719,7	36495	917	1078	98410,7
	kg	556792,71	625279,771	95713,81			759437,75	77257,05	2114481,091
	páry		7						7
	položky			82					82
	Sety			2					2
Skorápky							5		5
Těla		115	176	236	87	99	139	92	943
Trofeje		6	2	1	1		2	1	13
Vejce		29	19	5	19	104	92	27	295
Velké kožené výrobky								1	1
Vzorky		85	766	411	1147	1205	320	1042	4976
	g		45						45
	ml		14				9	12	35
Živé		71187	62989	23825	51038	59034	68864	78727	415554
	Kg	1,3			1		1		3,3
Vyřezávané umělecké výrobky		2	3	3	10	1	13	22	54
Celkem		633947,01	700717,771	121551,81	94044,7	96952	829832,75	158276,05	

Přílohy

Obr. č. 12: Dovoz do EU – hlavní země dovozu: a) Portugalsko, b) Španělsko, c) Nizozemsko

a)

b)

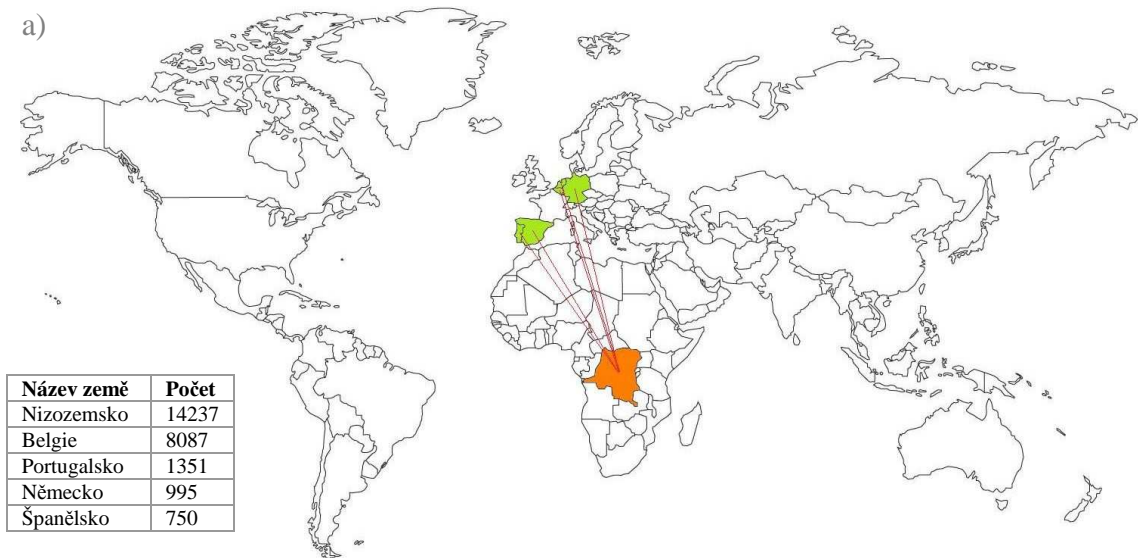
c)

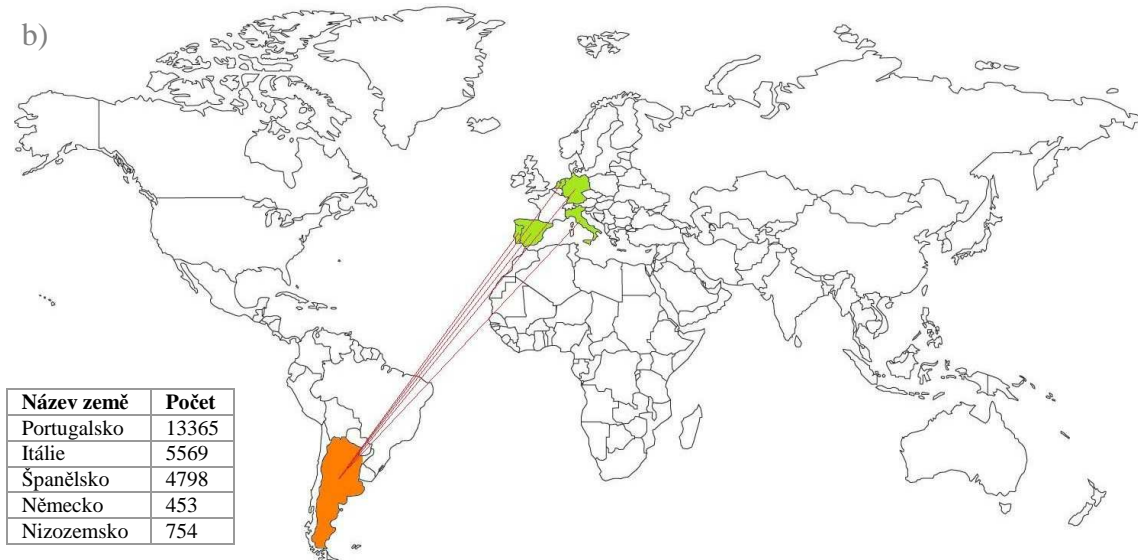
Přílohy

Obr. č. 13: Dovoz do EU – hlavní země vývozu: a) Demokratická republika Kongo, b) Argentina, c) Kamerun

a)

b)

c)

Přílohy

Obr. č. 14: Vývoz z EU – hlavní země dovozu: a) Pákistán, b) Bahrajn, c) Spojené státy americké

a)

b)

c)

Přílohy

Obr. č. 15: Vývoz z EU – hlavní země vývozu: a) Nizozemsko, b) Belgie, c) Česká republika

a)

b)

c)

Tabulka č. 24: Vědecké a české názvosloví druhů papoušků zmiňovaných v textu

Vědecký název	Český název
<i>Agapornis canus</i>	agapornis šedohlavý
<i>Agapornis fischeri</i>	agapornis Fischerův
<i>Agapornis nigrigenis</i>	agapornis hnědohlavý
<i>Agapornis personatus</i>	agapornis škraboškový
<i>Agapornis pullarius</i>	agapornis savanový
<i>Agapornis roseicollis</i>	agapornis růžovohlavý
<i>Amazona aktiva</i>	amazoňan modročelý
<i>Amazona amazonica</i>	amazoňan oranžovokřídlný
<i>Amazona auropalliata</i>	amazoňan žlutokrký
<i>Amazona finschi</i>	amazoňan fialovotemenný
<i>Amazona leucocephala</i>	amazoňan kubánský
<i>Amazona ochrocephala</i>	amazoňan žlutohlavý
<i>Amazona oratrix</i>	amazoňan velký
<i>Amazona versicolor</i>	amazoňan mnohobarvý
<i>Amazona vinacea</i>	amazoňan fialovoprsý
<i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	ara hyacintový
<i>Anodorhynchus leari</i>	ara kobaltový
<i>Aquila nipalensis</i>	orel stepní
<i>Aquila rapax</i>	orel okrový
<i>Ara ararauna</i>	ara ararauna
<i>Ara glaucogularis</i>	ara kaninda
<i>Ara macao</i>	ara arakanga
<i>Ara militaris</i>	ara vojenský
<i>Ara rubrogenys</i>	ara červenouchý
<i>Aratinga acuticaudata</i>	aratinga dlouhoocasý
<i>Bolborhynchus lineola</i>	papoušíček pruhovaný
<i>Cacatua alba</i>	kakadu bílý
<i>Cacatua ducorpsii</i>	kakadu šalamounský
<i>Cacatua haematuropygia</i>	kakadu filipínský
<i>Cacatua moluccensis</i>	kakadu molucký
<i>Cacatua sulphurea</i>	kakadu žlutolící
<i>Cyanoliseus patagonus</i>	papoušek patagonský
<i>Cyanopsitta spixii</i>	ara škraboškový
<i>Cyanoramphus forbesi</i>	kakariki chathamský
<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	kakariki rudočelý
<i>Falco cherrug</i>	raroh velký
<i>Forpus coelestis</i>	papoušíček šedokřídlný
<i>Melopsittacus undulatus</i>	andulka vlnkovaná

Přílohy

<i>Myiopsitta monachus</i>	papoušek mniší
<i>Neophema pulchella</i>	neoféma tyrkysová
<i>Nandayus nenday</i>	nandej černohlavý
<i>Neopsephotus bourkii</i>	neoféma Bourkova
<i>Nymphicus hollandicus</i>	korela chocholátá
<i>Pionus maximiliani</i>	amazónek šupinkový
<i>Platycercus elegans</i>	rosela Pedantova
<i>Platycercus eximius</i>	rosela pestrá
<i>Poicephalus gulielmi</i>	papoušek konžský
<i>Poicephalus meyeri</i>	papoušek žlutotemenný
<i>Poicephalus rufiventris</i>	papoušek žlutoprsý
<i>Poicephalus senegalus</i>	papoušek senegalský
<i>Primolius maracana</i>	ara marakana
<i>Probosciger aterrimus</i>	kakadu arový
<i>Psephotus dissimilis</i>	papoušek žlutokřídlý
<i>Psephotus haematonotus</i>	papoušek zpěvavý
<i>Psittacus erithacus</i>	papoušek žako
<i>Psittacula krameri</i>	alexandr malý

Obr. č.16: Fotografie vybraných běžných druhů papoušků

a) *Myiopsitta monachus*

b) *Poicephalus senegalus*

c) *Psittacula krameri*

e) *Psittacus erithacus*

d) *Agapornis roseicollis*

Obr. č.17: Fotografie vybraných vzácných druhů papoušků

a) *Cyanopsitta spixii*

b) *Cacatua haematuropygia*

c) *Ara glaucogularis*

d) *Amazona amazonica*

e) *Cacatua sulphurea*

